

Obzornik

glasilo delovne organizacije

Nelikvidnost dosega vrhunec

Govoriti o likvidnosti pomeni govoriti o plačilni sposobnosti, o sposobnosti, da lahko v danem trenutku poravnamo svoje plačilne obveznosti. Ko torej govorimo o nelikvidnosti, govorimo o plačilni nesposobnosti oziroma o motenju poslovanja.

KRITIČNA TOČKA LIKVIDNOSTI

O likvidnosti Bresta smo sicer že pisali. Obveščeni so bili tudi samoupravni organi in družbenopolitične organizacije, poseben poudarek pa dajemo vprašanju likvidnosti ob sprejemanju periodičnih in zaključnih računov.

Še leta 1978 je bilo likvidnostno stanje Bresta kolikor toliko v normalnih mejah. V letu 1979 se je likvidnostno stanje Bresta začelo naglo slabšati, v avgustu letos pa je prišlo do take stopnje nelikvidnosti, ki jo Brest v okviru normalnega poslovanja ne more več obvladati. Lahko rečemo, da je v tem trenutku dosežena na Brestu kritična točka likvidnosti. Vprašanje likvidnosti ni sicer nobena »specialiteta« Bresta, saj se z njim ukvarja pretežni del našega gospodarstva. Tudi poslovne banke se vedno bolj ukvarjajo z vprašanjem zagotavljanja likvidnosti.

UKREPI

Že lani smo zastavili vrsto ukrepov in jih izpolnjevali tudi letos. Sem sodijo na primer: petnajstdnevno operativno spremljanje finančnih gibanj — petnajstdnevni plani likvidnosti, ukinitve novih naložb, hitrejša povečevanje izvoza, zmanjševanje zalog materiala in surovin na kar najmanjše zaloge in sproti načrti varčevanja na vseh ravneh. Okrepljeni so bili tudi stiki s poslovno banko in pridobljena kratkoročna finančna sredstva pri nekaterih drugih delovnih organizacijah.

Vsi ti ukrepi so sicer pokazali več ali manj dobre učinke, vendar je doseženo stanje likvidnosti takšno, da so že ogrožena izplačila osebnih dohodkov v mesecu septembru.

ANALIZA SREDSTEV

Analiza sredstev in virov sredstev Bresta, ki je bila izdelana

za obdobje od 1978 in vključno z oceno do konca leta 1980, kaže, da primanjkuje ta trenutek in konec leta 1980 Brestu 140 milijonov dinarjev virov sredstev.

Toliko namreč znašajo obveznosti Bresta, ki so že ali pa bodo v najkrajšem času zapadle v plačilo. Celo več, primanjkljaj virov sredstev je izračunan z upoštevanjem znižanja zalog do konca leta za 40 milijonov dinarjev. Strokovne službe v TOZD Prodaja pa ugotavljajo, da je znižanje zalog možno samo z dodatnimi sredstvi za pospeševanje prodaje, to je s sredstvi za potrošniško kreditiranje. Pri tem navajajo, da potrebujejo še dodatnih 80 milijonov dinarjev. Skupaj potrebuje Brest torej v letu 1980 kar 220 milijonov dinarjev novih virov sredstev.

Ko ugotavljamo, da je vprašanje likvidnosti že splošen pojav v gospodarstvu, pa vendarle Brest le nekoliko izstopa iz povprečnejšev, seveda v smislu slabšega položaja. Priznati moramo, da je Brest pri likvidnostnem položaju nekoliko posebej nasproti

ostalim delovnim organizacijam v panogi.

Poseben je predvsem iz dveh razlogov. Prvič, ker ima v svojem sestavu tovarno ivernih plošč z nerešenim sistemom cen in s tem prevelikim odlivom dohodka (dohodek je skozi obliko poslovnega sklada v svoji delitvi pomemben vir sredstev) in drugič, ker je hkrati največji proizvajalec pohištva, to pomeni dobrin trajnejših vrednosti, kot proizvajalec takih dobrin pa prvi in najmočnejše občuti vplive vsakršnih recesij (upadanja gospodarskih aktivnosti), pa tudi posledice stabilizacijskih prizadevanj naše družbe.

O PROIZVODNJI IVERK

Skušajmo razčleniti ti dve posebnosti. Najprej pogledjmo, kako je z vplivom proizvodnje iverk. Navidezno izhajajo težave z nelikvidnostjo iz letošnjega in lanskega leta. Nadrobnejša analiza pa kaže, da so se začele likvidnostne težave s trenutkom obratovanja nove tovarne ivernih plošč, to pomeni že konec leta 1976. Programirana kapaciteta tovarne ivernih plošč je znašala 60.000 kubičnih metrov letne proizvodnje, pri čemer je naložbeni program kazal na izredno dobre učinke te naložbe.

Mimogrede povedano, naložba je bila načrtovana, da bi oskr-

bovala pohištveno proizvodnjo iz domačih virov in hkrati naj bi kot kapitalna naložba omogočila v ekonomsko finančnem pogledu trdnejšo osnovo za uresničevanje razvojnih ambicij, ki jih je Brest opredelil v svojem srednjeročnem načrtu. S takojšnjo uvedbo štiriizmenskega dela dosežemo kapaciteto med 80 in 85.000 kubičnimi metri letne proizvodnje ivernih plošč.

Kljub temu, da dosega naša Iverka v primerjavi z drugimi tovrstnimi kapacitetami izredno ugodne rezultate, pa so bile v dosedanjem obdobju razlike med cenami surovin in reprodukcijskih materialov na eni in prodajnimi cenami iverk na drugi strani tolikšne v korist prvih, da iz ustvarjene akumulacije (poslovnega sklada in amortizacije) ni bila sposobna pokrivati svojih obveznosti do odplačil kreditov.

Tako je Iverki zmanjkalo do konca leta 1979 kar 75 milijonov dinarjev za pokrivanje anuitet, ki so jih pokrivalo ostale temeljne organizacije iz obratnih sredstev (prelivanje sredstev iz obratnih v osnovna). Ker ostale temeljne organizacije niso ustvarile toliko prostega poslovnega sklada, se danes ta znesek kaže v obliki primanjkljaja sredstev Bresta kot celote. Analize (Konec na 2. strani)

S težavami se moramo resno spoprijeti

PREDSEDNIK SLOVENSКИH SINDIKATOV VINKO HAFNER S SODELAVCI NA BRESTU

Petek, 22. avgusta, je predsednik slovenskih sindikatov tovariš Vinko Hafner s sodelavci prebil v naši občini in se temeljito seznanil z njenim gospodarjenjem, predvsem pa s težavnim gospodarskim položajem na Brestu.

Najprej se je sestel s predstavniki občinske skupščine in družbenopolitičnih organizacij; le-ti so ga seznanili z letošnjim gospodarjenjem v občini, ki je relativno ugodno, saj »izgubašev« skorajda ni. S tem pa seveda ni rečeno, da tudi težav ni: vprašanje likvidnosti je zelo pereče, izvoz ne dosega načrtovanega, ustvarjamo premalo sredstev za razširjeno reprodukcijo...

Zatem je tovariš Hafner s sodelavci obiskal Brest. Po kraj-

šem razgovoru s predstavniki podjetja si je ogledal proizvodnjo v njegovih treh temeljnih organizacijah: Pohištvo, Mineralki in Iverki. Po ogledu pa je imel daljši razgovor s predstavniki podjetja in Brestovih sindikatov.

Le-ti so ga zelo izčrpno, z jasnimi argumenti in podatki seznanili z gospodarskim položajem Bresta, ki je vse prej kot rožnat. Pri tem so se posebej zadržali ob poglavitnih vzrokih za takšno stanje: vprašanje nelikvidnosti, ki ogroža celo izplačila osebnih dohodkov, cene ivernih plošč, ki še zdaleč ne morejo spremljati rasti cen surovin in energije, zaostrena kreditno-monetarna politika in pomanjkanje potrošni-

(Konec na 2. strani)

Suha struga (foto Igor Modic)

Nelikvidnost dosega vrhunec

(Nadaljevanje s 1. strani)
kažejo, da bo negativni saldo prelihanja sredstev izginil konec leta 1984. Drugače povedano, Iverka bo sama pokrila vse svoje obveznosti do leta 1984. Takrat pa bo tudi kapaciteta fizično že v dobršni meri izčrpana, za rekonstrukcijo v novo pa ne bo ne poslovnega sklada ne amortizacije.

KOMPENZACIJE Z UPORABNIKI PLOŠČ

Opozoriti moram, da temeljni ta analiza na danes relativno še kar ugodnih pogojih za pridobivanje celotnega prihodka s kompenzacijami z uporabniki ivernih plošč. Opozorjam zato, ker so kompenzacije, ki so dosegle danes že 115 odstotkov kompenzacijskega zneska na prodajno ceno ivernih plošč, predmet »ukrepanja« predvsem zvezne administracije, ki je prva poklicana za globlje razreševanje tega vprašanja.

Dejstvo je, da je prav iverka danes — ekonomsko najšibkejši člen v verigi od surovinske osnove — pohištvne proizvodnje, pa je vendarle najbolj napadana. Očitno ni moč razumeti, da je iverka kot izdelek skoraj izključno proizvod energetskih virov (les, lepilo, mazut, elektrika) pod izrednim udarom povečevanja cen.

Če k vprašanju cen pridodamo še vprašanje amortizacije, katere osnova daleč caplja za realno vrednostjo osnovnih sredstev, potem lahko sklenemo, da Iverka prodaja svojim odjemalcem tudi del svoje lastne substance. Vprašanje iverk je sicer povsem druga tema, o kateri bo verjetno že kmalu še več napisanega, kajti pred vrati so nove podražitve na vhodu (lepila, elektrika) in če na izhodu (iverke) ne bo posluha, preprosto v finančnem pogledu ne bo možnosti za oskrbovanje proizvodnje.

TEŽAVE Z IZVOZOM

Poglejmo še na kratko, kako se odraža na primanjkljaj sredstev vpliv velikega proizvajalca pohištva. Brest je tudi velik izvoznik pohištva (v strukturi celotne proizvodnje Bresta okrog 16 odstotkov). To ima svoje prednosti v zmanjševanju proizvodnje za domače tržišče, v lažji pridobitvi kreditnih sredstev, v ustvarjanju deviz za lastne potrebe in za združevanje, slabosti pa v nižjem dohodku, hitrem vplivu zunanjih recesijskih ukrepov in podobno.

Prav ti recesijski ukrepi, ki so posledica nestabilnega gospodarskega položaja v svetu in precejšnja neskladja v strukturi našega jugoslovanskega gospodarstva, nam morajo dati misliti, da težav na področju ekonomije ne bomo rešili hitro in preprosto, najmanj pa ne brez ugodnejših gospodarskih gibanj v svetu.

Zato tudi ni slučaj, da izvoz ne gre po načrtih, kajti ponekod so posli celo razpolovljeni

(Amerika), ponekod pa kupci namenoma zavlačujejo dinamiko dobav po že sklenjenih izvoznih poslih (Zahodna Evropa). Zato smo prisiljeni dati močnejši podarek domačemu trgu.

Prodaja na domačem trgu letos niti ni slaba, slabša je bila v letu 1979. Letos so se v I. polletju zaloge fizično povečale sicer za 16 milijonov dinarjev nasproti koncu leta 1979, kar je že nekako na ustaljeno razmerje prodaje 60 : 40 v korist drugega polletja skorajda povsem normalno. Huje je to, da smo morali za pospeševanje prodaje na domačem trgu zmanjšati lani in letos lastna sredstva za 48 milijonov dinarjev, leta 1979 13 milijonov in leta 1980 do 30. 6. 35 milijonov dinarjev, ki jih bomo dobili vrnjene v obliki potrošniških kreditov šele po dveh letih.

PREMALO POTROŠNIŠKIH KREDITOV

Če k posebnostim vprašanja virov sredstev dodamo še vprašanja zaostrene kreditno-monetarne politike in slabe akumulativnosti oziroma vprašanja velike obremenitve akumulacije, potem dobimo zaokroženo podobo naše likvidnosti. Vprašanje zaostrene kreditne politike se kaže v dveh smereh virov sredstev. Prvo je pomanjkanje potrošniških kreditov, drugo pa je kreditiranje zalog vsaj za del inflacije. Dejstvo je, da praktično že več kot dve leti s strani banke nismo dobili nobenih tovrstnih kreditov.

SREDSTVA AKUMULACIJE

Kako pa je z lastnimi sredstvi akumulacije, nam pokaže primer delitve ostanka dohodka po zaključnem računu za leto 1979. Ustvarjeni ostanek dohodka za sklade je znašal 51 milijonov dinarjev. Od tega smo lahko razdelili v poslovni sklad le 15 milijonov dinarjev.

Ostali del je bil namenjen za rezervne sklade, skupno porabo in sporazume v občini (krajevne skupnosti, izgradnja šol in telovadnic, razvoj kmetijstva itd.). In če ugotovimo, da je znašal konec leta 1979 samo inflacijski preračun zalog 18 milijonov dinarjev, pomeni, da smo ustvarili premalo poslovnega sklada za enostavno reprodukcijo. Pri tem pa smo leta 1979 zmanjšali poslovni sklad za 62 milijonov dinarjev (za SIS materialne proizvodnje, nerazvita področja združevanje sredstev v banki, za potrošniške kredite in samo 16 milijonov za naložbe in še to za dokončanje pričetih v letu 1978).

KJE JE IZHOD?

Če zaokrožim nekoliko zamotana vprašanja sredstev in virov sredstev, potem si zastavljam dve vprašanji: kako lahko vplivamo na boljše stanje likvidnosti; kje je izhod iz težavnega položaja Bresta? Odgovora se prekrivata z obema vprašanjema.

Rešitev moramo iskati v dveh smereh:

1. v zmanjševanju sredstev: zalog gotovih izdelkov, reprodukcijskih materialov, nedovršene proizvodnje in povečevanju amortizacije;

2. v povečevanju lastnih sredstev (poslovnega sklada) in tujih sredstev (kratkoročnih in dolgoročnih kreditov).

Izhod je torej odvisen od spleta različnih gospodarsko-poslovnih ukrepov. Če samo iz naštetih elementov vidimo, da gre za vprašanja celotnega poslovnega procesa in odnosov, ki z njimi in ob njih nastajajo.

Lahko samo napišem, da za rešitev vseh naštetih vprašanj intenzivno delamo, da pa žal uspeh boljše ali slabše razrešitve vprašanja nelikvidnosti ni odvisen samo od nas samih, čeprav ga bomo sami morali občutiti najbolj.

D. Minar

S težavami se moramo resno spoprijeti

(Nadaljevanje s 1. strani)
skih kreditov, ki resno načenjajo tudi Brestov poslovni sklad, povečanje zalog gotovih izdelkov, težave z izvozom zaradi cesije na svetovnem tržišču... Tako smo bili v teh mesecih prisiljeni živeti z začasnimi viri sredstev, predvsem s sredstvi rezerv.

Ker je vsem tem vprašanjem izčrpnije namenjenih več sestavkov v tej številki našega glasila, jih na tem mestu le omenjamo.

Priprave prihodnjega srednjeročnega načrta tečejo po načrtih. Brest bo še nadaljeval s prestrukturiranjem proizvodnje, s čimer se bo znatno znižal delež pohištva. Nadaljeval bo tudi z moderniziranjem pohištvenih kapacitet (brez povečevanja proizvodnje — ob manjšem številu zaposlenih), proizvodne novosti pa bodo ognjeodporne plošče, tanke iverne plošče in lesno obdelovalni stroji. Za uresničitev vseh teh naložb pa ne bo dovolj lastnih sredstev in bi jih bilo moč dovolj pridobiti le s sovlaganji drugih delovnih organizacij. Uvoz naj bi se ne povečal, pač pa izvoz in predvidevamo, da bi okrog 25 odstotkov celotne proizvodnje izvozili.

Predsednik konference Brestovih sindikatov je predstavil organiziranost sindikata na Brestu in poglobljeno vprašanja, s katerimi se ukvarja ta organizacija. Posebej je poudaril prizadevanja, da bi le prešli na enoten sistem nagrajevanja, kar se že resnično predolgo vleče, da bi bilo potrebnega na tem področju več usklajevanja med temeljnimi organizacijami, ki se le prerade zapirajo v svoje okvire in končno uresničiti sistem nagrajevanja po delu. Predstavljena so bila tudi prizadevanja za večji družbeni standard delavcev.

V nadaljevanju razprave je glavni direktor ing. Jože Strle prisotne informiral, da se v sodelovanju z družbeno-političnimi organizacijami občine in regije pripravljajo razgovor z najvišjimi predstavniki republiškega izvršnega sveta, centralnega komiteja ZKS in gospodarske zbornice, na katerem bi le-te izčrpno seznanili s položajem Bresta.

Predsednik Vinko Hafner je ob zaključku razgovora ugotovil, da na Brestu ni pričakoval toliko težav, da pa mu optimizem vlija tudi trezna razmišljanja Brestovcev ob ključnih problemih svojega razvoja. Republiški sindikat si bo tudi prizadeval, da bodo Brestovi problemi predstavljeni z vso resnostjo.

Ugotovil je tudi, da je Brestov srednjeročni razvojni načrt zastavljen trezno in premišljeno, saj temelji na prestrukturiranju proizvodnje in povečevanju produktivnosti. Še več prizadevanj pa bi bilo potrebno za večji izvoz.

Prav ob reševanju vseh nanižanih težav pa bo potrebna še

Rekonstrukcijska dela v naši temeljni organizaciji MASIVA v Martinjaku

večja osveščenost delavcev, še več sodelovanja ob sprejemanju razvojnih načrtov. Očitno delitev po delu še ni dovolj zaživela; prav sedanj gospodarski položaj pa bi morali povezati z izgraditvijo trdnejšega sistema nagrajevanja. Pri tem bi morali posebno pozornost posvetiti nagrajevanju strokovnosti in ključnih proizvodnih delovnih mest.

So sicer na tem področju tudi objektivne težave; slabosti so v

sistemu nagrajevanja, so pa velike tudi notranje rezerve; prav delitev po delu pa je edini izhod za izkoristek notranjih rezerv.

Položaj na Brestu je resen in ga moramo tudi reševati z vso resnostjo. Delavcem ga je treba prikazati čimbolj realno, okrepiti politično delo med njimi in povečati odgovornost pri odločanju na vseh ravneh.

B. Levec

Predvsem o nagrajevanju

Ob koncu letošnjega leta bo v Ljubljani druga konferenca zveze sindikatov Slovenije. V pripravah na ta dogodek vse osnovne organizacije sindikata v naši republiki.

Med vsebinskimi sklopi, ki bodo obravnavani na konferenci, sta tudi dve temi, o katerih večkrat razpravljamo na osnovnih organizacijah v naših temeljnih organizacijah.

Zelo pomembno vprašanje o delitvi osebnih dohodkov po delu in rezultatih dela je v obravnavi že dalj časa. Začelo se je že v preteklem mandatnem obdobju, vendar pa v naši delovni organizaciji o tem še nismo rekli zadnje besede. Vsi delavci delovne organizacije še vedno niso nagrajevani po enotnih merilih, kljub temu, da je osnova za nagrajevanje v večini temeljnih organizacij analitična ocena delovnih mest, ki je bila sprejeta pred mnogimi leti.

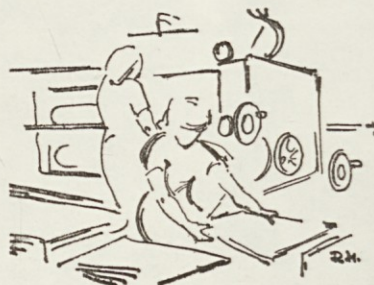
Ta ocenitev pa se je že kmalu po sprejemu pričela spreminjati. Vzrok temu so bile zahteve posameznih delavcev, ki so menili, da so pri ocenitvi prikrajšani. Njihove pritožbe so reševale komisije za osebne dohodke po temeljnih organizacijah. Ker so bile zahteve po spremembah različne, je z reševanjem nujno prihajalo do razlik med ocenitvami enakih del in nalog v različnih temeljnih organizacijah. Zaradi tega se je osnovno izhodišče analitične ocene tako porušilo, da tudi med različnimi deli v temeljnih in v delovni organizaciji kot celoti ni več pravih razmerij. Analitična ocena je pričela kazati znamenja uravnilovke. Poleg tega ostaja še vprašanje nagrajevanja po rezultatih dela režijskih služb oziroma povsod tam, kjer dela ni možno na preprost način normirati.

Konferenca sindikata je tem vprašanjem posvetila največ časa. Ugotovili smo, da je nujno potrebne sisteme nagrajevanja poenotiti, kasneje pa vztrajati, da se dogovorjene norme dosledno upoštevajo. Vse zahteve po spremembah bi morale komisije za osebne dohodke v temeljnih organizacijah v soglasju s koordinacijsko komisijo na ravni delovne organizacije najprej obravnavati. Trenutni gospodarski položaj pa nam bi zaradi prehoda na enoten sistem nagrajeva-

nja še ne dopušča, ker bi zaradi omejene mase za osebne dohodke precej delavcev prejelo nižje osebne dohodke kot doslej. Tak korak pa ob nenehnem naraščanju življenjskih stroškov prav gotovo ni najbolj primeren. To pomeni, da bomo vprašanje nagrajevanja v celoti rešili le tedaj, ko bomo z boljšimi delovnimi rezultati dosegli večji dohodek, s tem pa tudi več sredstev za osebne dohodke.

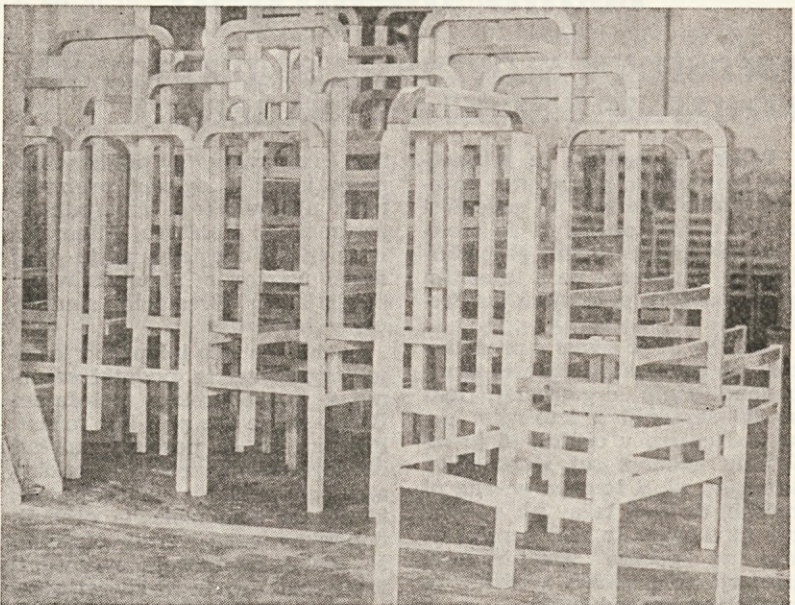
Drugo področje dela sindikalne konference pa je uveljavljanje načrtnega zaposlovanja in smotrne izrabe delovnega časa. To vprašanje smo obravnavali na pretekli seji konference. Dogovarjali smo se, da si moramo pri zaposlovanju prizadevati, da se zapolnjujejo predvsem tista dela in naloge, ki so nujno potrebna za nemoten potek delovnega procesa.

Manj pomembna dela in naloge bi morali opravljati v okviru služb z razpoložljivimi delavci, kar bi nedvomno ugodno vplivalo tudi na boljše izkoriščenost delovnega časa.

Vprašanje izkoriščenosti delovnega časa zajema tudi odsotnost z dela zaradi bolezni. Domnevamo, da se nekateri delavci tudi z izgovorom »bolniške« izmikajo delu. Drugi večji problem pa je nedelavnost. Proti njemu lahko učinkovito ukrepajo predvsem vodje služb z natančnejšim spremljanjem dela posameznikov in s prijavi nedelavnih žev komisiji za izrekanje ukrepov.

F. Mele

Stoli za izvoz (iz MASIVE — Martinjak)

Direndaj med cenami

OB CENAH NAŠIH IVERNICH PLOŠČ

Z gospodarskim načrtom smo po znanih načinih predvideli, kaj in kako bomo morali delati letos.

Če bi se nam načrtovana predvidevanja uresničila, potem bi tovarna iverk letos, v petem letu svojega obratovanja, dosegla svoj najugodnejši poslovni uspeh. »Če« seveda! Že v februarju smo ugotovili, da vsa naša predvidevanja za rast cen v letošnjem letu niso bila vredna po cenega groša. Zmotili smo se pri cenah lepila, lesa, mazuta, električne energije in še pri čem. Seštevek vseh tako nabranih nepredvidenih stroškov je znašal kar 60.548.000 dinarjev.

Po kisli in deževni pomladi ter dobru delu poletja je prišel od nekod vročinski val, ki je povzročil dvig temperature in pravo poletje. Vplivi tega vala pa so bili, vsaj tako kaže, zelo močni tudi na neturističnih področjih. Na veliki vročini je začelo »rasti« vse tisto, kar je povezano z nafoto in vodo ali pa z obojim. Lepilo je postalo še enkrat večje, mazut za četrtno večji, električna in melaminska folija za opeknitvenje za ... in tako naprej. Skupno se je ta naš novi loncev stroškov ponovno povečal za 26.599.000 dinarjev.

Letos (do 20. avgusta) so se nam tako stroški dodatno povečali za 87.147.000 dinarjev. Cene ivernih ploščam se oblikujejo na zvezni ravni. Zadnje povišanje cen je bilo odobreno 10. 3. 1979. leta. Naslednji zahtevek je bil po vseh prestanih procedurah zavrnjen.

V aprilu smo jugoslovanski proizvajalci ivernih plošč seznanili predstavnike Gospodarske zbornice Jugoslavije in Zveznega zavoda za cene o problematiki cen ivernih plošč glede na stalno naraščanje stroškov. Svetovano nam je bilo, naj ponovno vložimo zahtevo za povišanje cen. Hkrati s tem pa nas je predstavnik Zveznega zavoda za cene opozoril, da ZVEZNI ZAVOD NE BO MOGEL PRIZNATI VIŠJIH CEN ZARADI VIŠJIH STROŠKOV.

Po tej modri utemeljitvi smo »iveraši« še bolj modro staknili glave vkup in ugotovili, da smo na tej ravni opleli. Zelo čudno bi tudi bilo, da bo rezultat kogarkoli lahko dober, če mu bosta dva različna foruma, ki se komaj poznata, določala cene. Prvi za surovine in material, drugi za izdelke.

Po tako uspešni tolažbi smo se tudi tokrat obrnili na kupce ivernih plošč, razložili smo jim našo kalkulacijo in jim poskušali dopovedati, da temeljna organizacija sama brez njihovega dodatnega prispevka ne bo mogla normalno proizvajati in oskrbovati potrošnike z ivernimi ploščami. Večina je razume-

la naš gospodarski položaj in sklenila z nami samoupravni sporazum o kompenzaciji izpadlega dohodka. S 1. 3. 1980 so se kompenzacije povečale z 80 na 115 odstotkov na zadržano ceno. To je pomenilo približno 20 odstotkov povečanja stroškov v pohištvni industriji. Sedaj smo ponovno pred to, prav nič prijetno nalogo.

Delavski svet temeljne organizacije je obravnaval novo nastali položaj, ko gre za zahtevo proizvajalca lepila za 100 odstotno povečanje cene ter za podražitev goriva in električne energije.

Da bi lahko nadomestili izpadli dohodek zaradi podražitev, bi se morala kompenzacija od 1. 9. 1980 dalje dvigniti na 170 odstotkov na zadržano ceno, ker sami nimamo sredstev, s katerimi bi pokrili zahtevane podražitve. Delavski svet je sklenil, da mora temeljna organizacija Prodaja povabiti vse naše kupce v Cerknico, da bomo skupaj z njimi oblikovali odgovor dobavitelju lepila na zahtevo po višji ceni. Samo po sebi pa se vsiljuje

vprišanje, kakšne posledice bi imeli negativni odgovor. Vemo pa, da brez lepila ni iverne plošče. Za konec se na osnovi teh razmišljanj človeku lahko pojavi kopica vprašanj. Kdo lahko izdelava in prodaja kubični meter 16 mm ivernih plošč za 2.387 dinarjev, ko pa so samo stroški za les in lepilo višji ko 3.000 dinarjev za kubični meter?

Ali pri tako nizkih zadržanih cenah res obstoji interes, da ta vrsta proizvodnje trajno obratuje?

Ali res ne vemo, kaj pišejo resne strokovne revije o rasti stroškov proizvodnje ivernih plošč v svetu? Našo slovensko produktivnost lahko uspešno primerjamo s svetovno produktivnostjo (da ne bi iskali zajca v tem grmu, ker ga ni). Ali 170 odstotna višina kompenzacije že sama po sebi dovolj jasno ne pove, da je z osnovo nekaj narobe?

Sestavek bo ostal brez pravega zaključka, ker teh peripetij verjetno še ni konec. Kljub temu pa ostanimo optimisti; pasje vročine so minile... F. Hvala

Kmalu novi računalnik

Vprašanje, kdaj bomo dobili novi računalnik, delavce v službi za avtomatsko obdelavo podatkov verjetno pa tudi druge Brestovce, že dolgo muči. Stari računalnik je namreč že zdavnaj odslužil svoje, nabava novega pa se vleče že nekaj let. Posledica tega je slabši razvoj računskega centra, pa tudi slabše posredovanje sprotnih podatkov, namenjenih predvsem upravljanju oziroma samoupravljanju.

Sedaj so izgledi za nabavo novega računalnika veliko obetavnejši, da ne rečem, da je to le vprašanje časa. V avgustu smo namreč nekako uspeli zbrati večino dokumentacije za uvoz novega stroja, tako da ga po besedah uvoznika-Intertradea lahko pričakujemo nekje v prvi polovici prihodnjega leta.

Ob tem bi poudaril, da smo dovoljenje odbora, ki varuje domačo industrijo, dobili šele po arbitražnem postopku, saj so nam ponujali »domače« računalnike, ki pa za nas v tem trenutku niso sprejemljivi.

Seveda pa pred vgraditvijo novega računalnika čaka predvsem delavce iz računskega centra še precej dela. Treba bo prenoviti vse sedanje obdelave, pripraviti pa tudi nove. Z novimi obdelavami moramo pričeti predvsem na področju proizvodnje. Pri vodenju proizvodnje naj bi tudi novi računalnik prispeval k

večji produktivnosti in ekonomičnosti poslovanja.

Vgraditev novega računalnika bo zahtevala tudi prenovitev zgradbe, saj zahteva nekoliko večji, predvsem pa bolj opremljeni prostor. Potrebna je nova klima naprava, aparaturna za nemoteno napajanje z električnim tokom, neprodušno zaprta okna, pa še kaj.

Ob novem računalniku se bomo morali tudi bistveno drugače lotiti dela. Pri delu je namreč mnogo naprednejši, saj odpira nove možnosti: daljinsko obdelavo, daljinski vnos podatkov, opravlja več poslov hkrati in tako naprej.

Zato bo potrebna tudi reorganizacija službe, decentralizirano zajemanje podatkov in nekatere druge stvari; vse, da bi bila obdelava na višji in kvalitetnejši ravni. F. Turk ml.

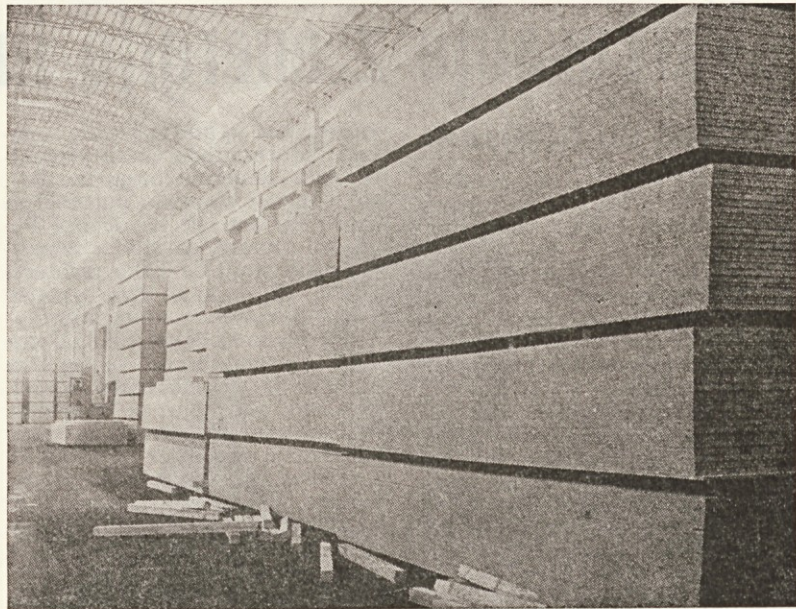
Pravnik odgovarja

Večkrat se zgodi, da delavec, ki izjavi, da ne želi več delati v temeljni organizaciji, ne spoštuje odpovednega roka, ampak zahteva, da mu delovno razmerje preneha takoj. Kako ravnati v takem primeru?

Delavec, ki izjavi, da ne želi več delati v temeljni organizaciji in da prekinja delovno razmerje, mora tako izjavo dati v pismeni obliki. Po taki izjavi delavec sme in mora ostati na delu še toliko časa kot to določa samoupravni sporazum o delovnih razmerjih. Ta čas pa ne sme biti krajši od 30 dni in ne daljši od šest mesecev.

Če pristojni samoupravni organ ne pristane na zahtevo delavca po takojšnjem prenehanju in določi odpovedni rok po kriterijih, določenih v samoupravnem sporazumu o delovnih razmerjih, mora delavec ostati na delu še toliko časa, kolikor znaša ta rok.

Če pa delavec ne glede na to, naha prihajati na delo v času odpovednega roka, s tem neopravičeno izostane z dela. Zoper takega delavca je treba uvesti disciplinski postopek in bo v tem primeru delavcu prenehalo delovno razmerje z dnem vročitve dokončnega sklepa disciplinske komisije o prenehanju delovnega razmerja in ne na podlagi pismene izjave delavca, da ne želi več delati v temeljni organizaciji. A. Perčič

Ze nekaj časa je »vroče« ob cenah ivernih plošč

Obisk v nemški tovarni kuhinj

V Zahodni Nemčiji sem imel priložnost videti eno največjih proizvajalk kuhinjskega pohištva v Evropi in sicer tovarno ALMIMO v kraju ZEIL AN MAIN. Ta kraj je od Frankfurta oddaljen okrog 230 kilometrov in je pravo starinsko bavarsko mesto, pravzaprav ne dosti večje od Cerknice. Da so tu doma pravi Bavarci, so me na hitro prepričale tri zadeve, od katerih je prva lepo urejeno mesto s staro arhitekturo, ki ti jo s ponosom pokažejo. Kot drugo me je sredi tovarne pozdravil velik plakat naših vrlih Avsenikov, ne nazadnje pa so svojo nravo izpričali tudi pri hrani in pijači.

Naj bo obrobnega opisovanja dovolj in se posvetimo sami tovarni, ki je po svoji zasnovi, organizaciji in modernem programu vodilna, če ne že prva v Evropi.

Tovarno so začeli graditi leta 1965, sedaj pa ravno končujejo za naše razmere ogromno poslovno stavbo, v kateri je tudi prodajni salon z okoli štiridesetimi ambientimi kuhinj. O hitrem vzponu tovarne pričajo tudi predstavništva po vsem svetu; naj omenim samo predstavništva v Ameriki, Kanadi in Avstraliji.

Ves sistem poslovanja tovarne je grajen na naročilniški proizvodnji, ki jo omogoča do potankosti izpeljana kooperacija. Tako je sama proizvodnja v bistvu dokaj preprosta in podobna naši. V strojnem oddelku ni videti kakšne posebne opreme, saj tovarna praktično proizvaja samo korpuse, vse fronte, plošče in dodatno opremo pa dobiva iz kooperacije.

Zanimanja vredno je v proizvodnji vmesno skladišče sestavnih delov (tudi tistih iz kooperacije), ki deluje popolnoma avtomatsko in ga vodi računalnik. Računalnik vodi in nastavlja tudi stroj v predmontaži, na katerem se lahko brez ročnega nastavljanja naprej montira spona na vrata, takoj zatem podložbe in ustrezno okovje na stranice in to praktično brez vmesnih časov za nastavljanje.

Kot sem že omenil, je vsa proizvodnja naročilniška in jo dnevno lansira računalnik po posa-

mezni kupci, ki jih družijo po kamionih. (Tovarna ima približno 80 kamionov in razvažava svojo proizvodnjo po celotni Nemčiji). Naročilniško teče proizvodnja od skladišča polizdelkov prek predmontaže in montaže. Da posamično obravnavajo vsakega kupca, dokazujejo tudi veliki panoji v predmontaži, kjer za vsakega kupca, ki se je odločil za masivno fronto, vsa vrata in čela predalov zložijo na pano, da uskladijo morebitne barvne odtenke.

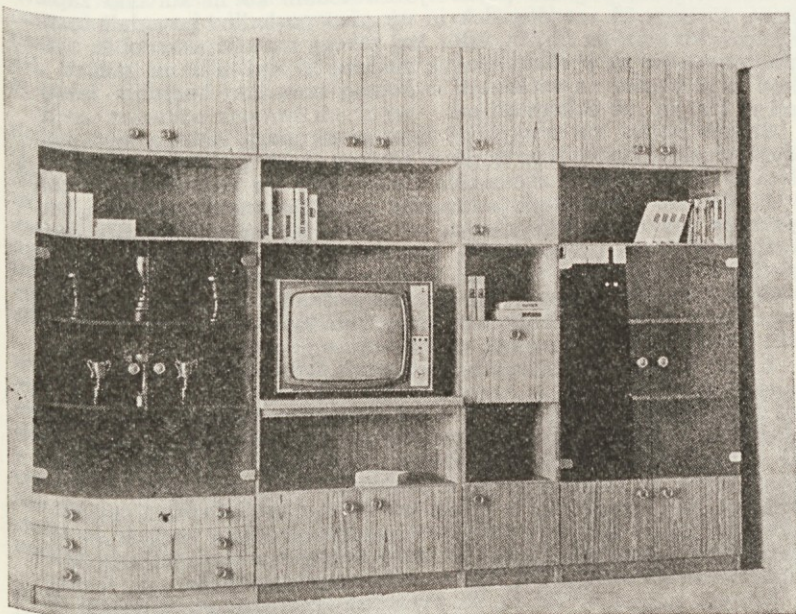
Posebno dinamičen del tovarne je oddelek montaže, kar nam kaže že dejstvo, da tovarna nudi nad štirideset različnih front v kombinaciji s petnajstimi osnovnimi delovnimi pulti. Poleg osnovnih delovnih pultov pa nudi še pulte iz keramike, kot poslastico pa celo iz marmorja. Kupec, ki se odloči za delovni pult iz keramike, si lahko izbere tudi ustrezne ploščice za tlak in celo keramične posode v istem designu, kar nam znova potrjuje visoko stopnjo kooperacije.

Pri vsem tem bi človek pomislil, da pri tako raznoliki proizvodnji in servisu kupcu fizični obseg proizvodnje ne more biti prav velik. Dejansko 1.200 članski kolektiv naredi nekaj čez štiri tisoč elementov letno, seveda pa iz kooperacije nudi poleg že naštetih opreme vse, kar sodi v kuhinjo in jedilnico. Vse skupaj pa njihov servis pripelje do posameznega kupca in zmontira. Pri tem te kuhinje seveda niso prav nič poceni, saj neka srednja stane toliko kot na primer popularni avto Golf.

Zanimiv podatek za tovarno je še ta, da sestavljajo kolektiv samo domačini, razen štirih delavcev, ki so iz Jugoslavije. To kaže, da je delo v tej tovarni zanimivo tudi za domačine; tovarna ima tudi svojo vajeniško šolo, v kateri vsako leto izuči štirideset kvalificiranih mizarjev.

Naj končam z mislijo, s katero boste vsi soglašali, da je taka stopnja kooperacije možna samo v Nemčiji oziroma v razvitem svetu, vendar si moramo priznati, da pri nas nismo storili vsega, da bi ta del poslovnosti prišel v vsakdanjo prakso.

B. Klešnik

Ena izmed izvedb KATARINE (iz Jelkine proizvodnje)

Varčevanje z energijo in surovinami

MASIVA MARTINJAK

V naši temeljni organizaciji smo že julija lani na poslovnem svetu sprejeli načrt o manjši porabi goriv.

Na kratko: imamo samo dva porabnika tekočega goriva in sicer bočni viličar in traktor za odvoz drv v kotlovnico. Mesečno porabimo 350 do 400 litrov nafte. Oba porabnika sta odvisna od dinamike proizvodnje, zato je mogoče zmanjšati porabo le takrat, kadar obratujeta na mestu. Viličar je za sedaj še nepogrešljiv in bo ostal še naprej edina gospodarna možnost za transport na skladišču lesa. Traktorja pa v bližnji prihodnosti ne bi več rabili, če bi zgradili novo kotlovnico bliže krojilnici ali če bi imeli transportni trak do kotlovnice. Trenutno še najbolj varčujemo s tem, da viličar in traktor redno vzdržujemo in vse pomanjkljivosti sproti odpravimo.

Tudi pri varčevanju s trdimi gorivi smo omejeni, saj nam kotel pri temperaturah izpod minus 5 stopinj Celzija ne more več dati ustrezne tehnološke klime v oddelkih tovarne. Ker ogrevamo z izpušno paro, imamo več toplotne energije tedaj, kadar proizvedemo več kilovatov električne energije, s tem pa pokurimo tudi več drv.

Zavoljo tega dolgoročno načrtujemo vračanje toplega zraka iz ventilacijskih naprav prek filtrov nazaj v proizvodne prostore. Sedaj imamo proizvajalca takšnih naprav tudi doma in računamo, da bomo to vprašanje lažje rešili.

Pri varčevanju z električno energijo pozorno sledimo konici in se ji skušamo z ustreznimi zasledenostjo strojev izogniti. To je sicer manjši prihranek, ker doma proizvedemo le polovico do dve tretjini celotne električne energije.

Naša temeljna organizacija uvozi letno za okrog 250 milijonov starih dinarjev repromateriala: brusnega papirja, lužila in poliuretanskih lakov; ostale potrebe pa pokrivamo izključno z nabavo pri domačih proizvajalcih.

Doma pa še nismo uspeli najti proizvajalca lakov, močnejše odpornih proti obrabi, ki bi ustrezali naši tehnologiji. Smo pa v tesnih stikih z domačimi proizvajalci, da bi uspeli tudi doma narediti ustrezne površinske materiale. Za lužila le stežka najdemo domačega proizvajalca in smo jih zato primorani uvažati.

Do konca letošnjega leta smo predvideli potrebo vseh materialov iz uvoza in to poslali v vednost nabavni službi. Torej ni bi-

lo tako kot je bilo zapisano v našem Informatorju (brez privolitve naše temeljne organizacije!), naj čimprej zberemo potrebe po uvozu in čim več naročimo! Poudariti moram, da smo v temeljni organizaciji še kako zainteresirani, da imamo čim manjše zaloge surovin in materialov.

Ker pa so dobavni roki za različne repromaterialne okrog dva meseca, je to zelo težko doseči. Na tem področju je vsekakor nujna tesnejša povezava med nabavo, proizvodnjo in prodajo. Za preteklo polletje lahko mirno rečemo, da zaradi pomanjkanja repromaterialov ni bilo zastojev v proizvodnji, kljub težkim tržnim pogojem.

Pripravljamo tudi nekatere ukrepe za bolj gospodarno izrabo materiala. Še letos bi radi kupili dva kontejnerja za skladiščenje laka in podaljšali lopo za sortiranje in zlaganje desk.

Uredili smo tudi redno zasledovanje gibanja po proizvodnih nalogah in porabe materialov. Prvi uspehi se že kažejo v zmanjšanju porabi.

Čaka nas še kup neresenih vprašanj pri varčevanju z energijo, prepričan pa sem, da bomo vsi zaposleni s skupnimi močmi našli hitre in temeljite rešitve.

M. Kusič

ŽAGALNICA STARI TRG

Pri analiziranju varčevanja z energijo se je v naši temeljni organizaciji predvsem pokazalo, da energetska kriza (pomanjkanje nafte) ne vpliva v taki meri kot v drugi industriji, ki je vezana na veliko uporabo. Kljub temu pa smo se zavedli, da je varčevanje v času stabilizacije tudi na drugih področjih še kako potrebno.

Glavni vir za pogon strojev v naši temeljni organizaciji je električna energija, vzporedno pa potrebujemo tudi toplotno energijo, ki jo proizvajamo sami. Surovine za toplotno energijo so lesni odpadki in sicer predvsem tisti, ki niso uporabni v predelavi. Gotovo lahko tudi pri racionalni izbiri teh surovin precej prihranimo. V letnem času, ko ne potrebujemo takih količin toplotne energije, odpadke deponiramo, da bi jih lahko koristili pozimi, ko so potrebe po tej energiji večje. Letos smo uvedli racionalno obratovanje sušilnih komor, tako da je sušenje lesa popolno.

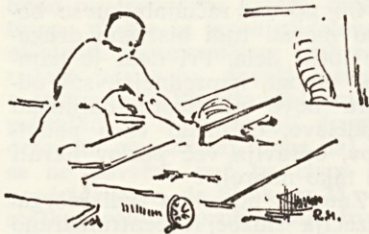
Dosti je še ostalih vprašanj, ki jih moramo reševati sproti. Ukrep, da se koristijo repromateriali, ki so v ostalih temeljnih organizacijah na zalogi po

več mesecev, pa so za druge temeljne organizacije uporabni, prav gotovo prispeva k večji likvidnosti. Večje težave pa nastajajo pri uvozu. Pri nas se to kaže predvsem pri rezervnih delih za stroje.

Ugotavljamo, da se še vedno ne obnašamo tako kot bi se morali. Niso redki primeri, ko kamioni, Brestovi ali drugi, vozijo s tretjino tovora, zlasti pri prevozu lepenke in kartonov. Vzrokov pa je več: slabo načrtovanje, pomanjkanje surovin, usklajevanje prevozov in podobno. Najbolj nas tare pomanjkanje surovin, predvsem hlodovine, pa tudi lepenke.

Mi smo letos že ustavili proizvodnjo v žagi in pričakovati je, da bo pomanjkanje surovin proizvodnjo še ogrozilo v tej enoti, kar bo vplivalo na zastavljeni plan proizvodnje in prodaje. Pri analizi dobav hlodovine za tri leta nazaj ugotavljamo, da doba pada. Leta 1977 je TOZD dobila iz državnega sektorja 28.610 kubičnih metrov, iz zasebnega pa 20.014 kubičnih metrov, skupno 48.624 kubičnih metrov hlodovine.

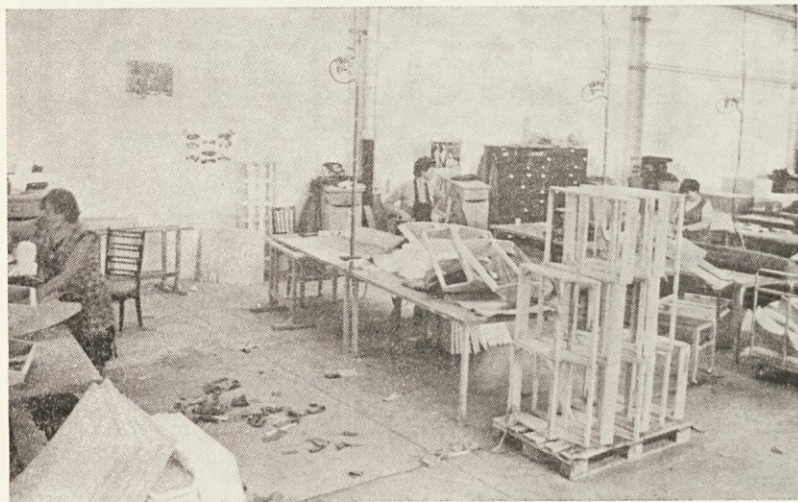
Leta 1979 pa iz državnega sektorja 28.275, iz zasebnega sektorja 11.623 kubičnih metrov, skupno 39.898, kar je za 19 odstotkov manj. V letošnjem prvem polletju pa je iz državnega sektorja dovoz hlodovine 12.712, iz privatnega 4385 kubičnih metrov, skupno 17.097. Načrtovani dovoz je za letos 47.000 kubičnih metrov; realni dovoz pa je v šestih mesecih komaj 36 odstotkov. To so poglobitve težave, s katerimi se samoupravni organi srečujejo v času stabilizacije. Vendar, kljub ukre-

pom, ki so bili sprejeti lani na razširjenem sestanku v okviru izvršnega sveta skupščine občine Cerknica, se stanje ni izboljšalo.

Pomanjkanje surovin se bo krepko poznalo tudi v realizaciji skupnega prihodka, pa tudi obveznosti do izvoza, saj pričakujemo, da bo izvoz nižji za 20 milijonov dinarjev.

A. Pišek

Proizvodnja in prodaja v tapetništvu

Vrednost proizvodnje tapetništva je v sedmih letošnjih mesecih za 4 odstotke izpod postavljene letnega načrta.

Že v prvih treh mesecih nismo dosegli planskih ciljev, vendar pa je bilo doseganje višje kot v naslednjih mesecih.

V oddelku tapetništva je bila proizvodnja manjša od načrtovane zaradi pomanjkanja lesenih stranic za garnituro MOJCA, kovinski ogrodij in jogijev za IVO ter MIJO, okovja za izvlečna ležišča MOJCA in posameznih blag. Predvsem pa je začela padati tudi produktivnost. Še vedno je precej velik odstotek bolniške. Na obseg proizvodnje v oddelku polyuretana in iprena pa predvsem vplivajo naročila izdelkov, katerih pa je v zadnjih mesecih tudi precej manj.

Kljub temu je plan prodaje v prvem polletju izpolnjen z 39 odstotki in je le odstotek pod načrtovano dinamiko. Vendar je potrebno poudariti, da je prodaja od lanske v enakem obdobju večja kar za 54 odstotkov. Uspešna prodaja je dosežena z večjim odzivom proizvodnje na zahteve tržišča, saj smo občutno spremenili strukturo proizvod-

nje po izdelkih, izbor blaga pa popestrili z nekaj novimi vzorci. Tako smo tudi uspeli zaustaviti lansko naraščanje zalog in do konca leta pričakujemo, naj bi se tudi občutneje znižale. Naj omenimo še nekaj podatkov.

V prvem letošnjem polletju smo na jugoslovanskem tržišču prodali 4 tisoč sedežnih garnitur oziroma 14 tisoč elementov sedežnega pohištva. Od tega smo v ožji domovini dosegli nekje nad četrtino celotne prodaje in smo torej dobro zastopani tudi v ostalih republikah.

Med najbolje prodajane izdelke sodi MOJCA L, ki zavzame skoraj tretjino celotne prodaje, sledijo pa MOJCA P, IVA in MIJA. V vse večji meri se želimo preusmeriti na prodajo znane kupcu, ki naroči željeno garnituro po tako imenovanem posebnem naročilu. Tako smo v prvih šestih mesecih 33 odstotkov prodaje tapetniških izdelkov dosegli na ta način.

Naj za konec zapišemo še to, da smo v lastni maloprodajni mreži prodali nekaj več kot četrtino tapetniških izdelkov.

R. Cvetko
V. Frim

Slovenščina v javni (zlo)rabi

Posebnost, če že ne kar jezikovna poslastica »slovenščine« v javni rabi je tako imenovani pravniški jezik. Začetek tega zla je očitno v besedno zvestih, a jezikovno zelo nespretnih prevodih besedil iz avstrogrških časov. Če poizkuša sodobni mladi pravnik nekoliko omiliti nemški slovnični vpliv, v katerem je poleg znanega nedoločniškega in pasivnega izražanja še mnogo »sicerov, inov, kijeve, ozioromajev« ter podobnih premostitvenih besed, mu starejši sodelavci radi povedo, da še ni »osvojil pravniškega izrazoslovja«.

Boj zoper »poočitena dejstva inkriminiranih oblik, ki jih je v jeziku zasledovati«, se nato nadaljuje, a se skoraj vsakič konča na škodo bojevnika zoper jezikovno spakedravščino. Proti njemu so celo zvzvišena besedila, strokovna literatura, časopisi in — sodobna zakonodaja. Nato nekega dne vrže pero v koruzo in boj je izgubljen.

Tudi če je že pravniški jezik besedno čist, brez latinske ali drugačne tuje podkrepitve, ga največkrat težko razumemo. V takih primerih pisci pogosto poskrbijo za vsebinsko in stavčno zapletenost. Najraje bi ves dogodek in njegovo posledico povedali v enem stavku. Pri tem pa naj bi, kdor kaj takega razume, izvedel še o vseh podrobnostih in spoznal glavna načela, ki vplivajo na zadevo. Na koncu je bralec največkrat v dvomu o tem, kdo komu in zakaj je ali ni kaj ali nič dolžan ali ne.

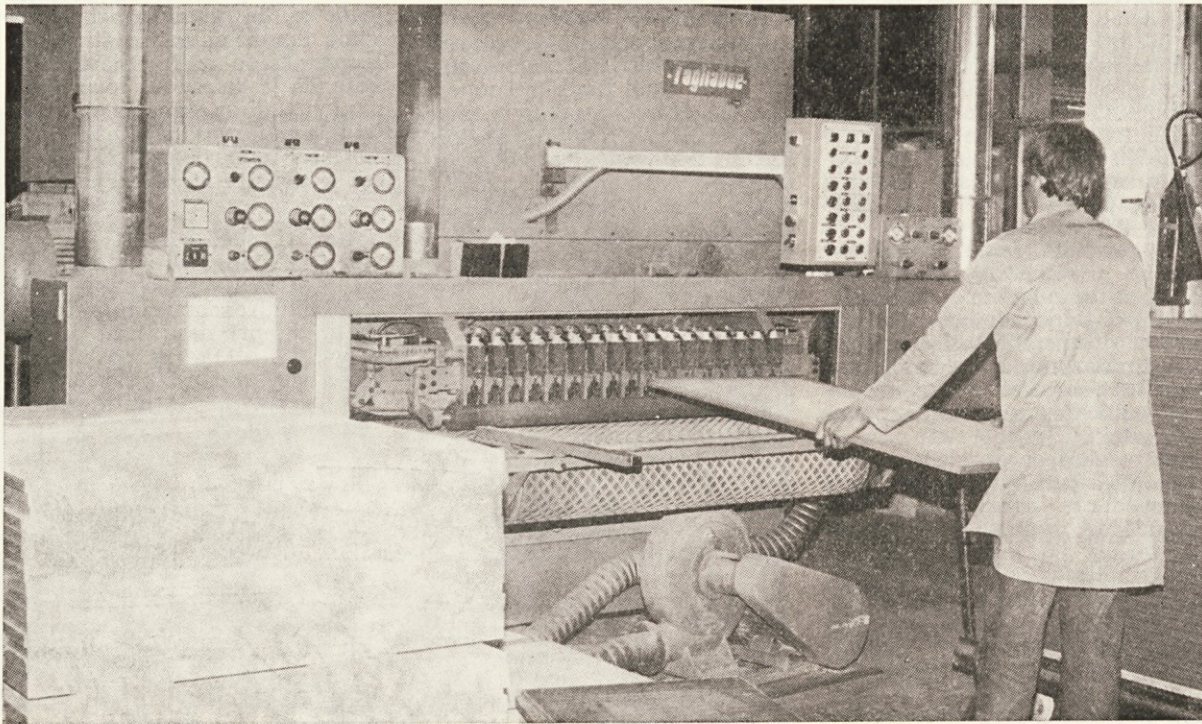
Stanje se, žal, ne izboljšuje! Brez pretiranega iskanja smo izbrali dve besedili. Prvi odstavek je iz Občega državlanskega zakonika iz leta 1811, drugi pa iz svetovalca Gospodarskega vestnika iz leta 1980.

1. »Ako so stvari dane v hrambo pod ključem ali pečatom, pa se pozneje poškoduje ključavnica ali pečat, je treba pripustiti, da položnik ako trdi primanjkljaj, po predpisu sodnega reda s prisego potrditi svojo škodo, kolikor je po njegovem stanu, obrti, imovini mogel hranitelj dokazati, da sta bila pečat ali ključavnica poškodovana brez njegove krivde, kar velja tudi tedaj, kadar so se izgubile vse stvari, ki so bile na tak način dane v hrambo.«

2. »Ali v primeru statusnih sprememb delovne organizacije, ki ima v svoji firmi izraz, ki je neznan v slovenskem jeziku, ki pa je v okviru te firme in kot njen značilni del poznan in uveljavljen v pravnem prometu in tudi v širši javnosti, firma ene od delovnih organizacij ki so nastale z razdelitvijo delovne organizacije, ki jo je ta imela v svoji firmi, ali firma delovne organizacije, ki je nastala z združitvijo delovne organizacije, ki je imela tak izraz v svoji firmi, z eno ali več drugimi delovnimi organizacijami, izjemoma lahko vsebuje ta izraz, četudi gre formalno pravno za novo delovno organizacijo in za nov vpis firme po uveljavitvi zakona o združenem delu.«

Ste vse razumeli? Če ne, pa preberite še enkrat in še enkrat ... Zdaj pa sami ocenite, kako bogato se razvija naš slovenski jezik tudi na pravniškem področju.

Z. Zabukovec

Delo pri brusilki

Težave s komunalno ureditvijo

STANOVANJSKA ZADRUGA
CERNICA — GRADBIŠČE
STARI TRG

Na podlagi vidnih uspehov, ki jih je imela stanovanjska zadruga Cernica s svojim gradbiščem na Sinji gorici, je bil 7. marca 1979 na pobudo delavcev gradbišča Stari trg. Na njem je bilo 44 zadrušnikov. Letos pa je bilo odprto gradbišče Stari trg — II. faza in pa gradbišče v Begunjah.

Na gradbišču Stari trg — I. faza gradi na usmerjeni gradnji 28 zadrušnikov, II. faza 11, v Begunjah pa 9 zadrušnikov.

Kot so imeli pobudniki v Cernici velike težave z ustanovitvijo in registracijo stanovanjske zadruge, smo imeli v Loški dolini težave za pridobitev ustreznih zazidalnih zemljišč. Vse sile gradbenega odbora so bile v začetku usmerjene za pridobitev lokacijske dokumentacije za področje Pod Ogradami. Ko smo ugotovili, da tam zaenkrat ni možna stanovanjska izgradnja, je gradbeni odbor usmeril vse sile za pridobitev zazidalnega načrta za področje Ograde S-3, kjer je bila po predlogu urbanističnega načrta predvidena izgradnja zasebnih stanovanjskih hiš. Približno v dveh mesecih smo uspeli pridobiti osnutek zazidalnega načrta, ki je bil potrjen na javnih razpravah in tako dobili osnovo za pridobitev soglasij in gradbenega dovoljenja.

V tem času smo organizirali nekaj skupnih akcij za čiščenje terenov in posek grmovja.

Vodstvo zadruge je pri pridobivanju potrebne dokumentacije opravilo ogromno delo, kar je bilo prihranjeno ostalim graditeljem, saj vemo, koliko vrat mo-

ra odpreti zasebni graditelj predno prvič zasadi lopato.

Omeniti moram tudi dokaj organizirano delo med samo izgradnjo, saj si je vodstvo zadruge prizadevalo pri iskanju ponudb in izvedb posameznih del, pa naj bo sam izkop ali pa izdelava fasad na objektih.

Po letu dni se lahko prepričamo, da se v Starem trgu zaključuje prva faza izgradnje stanovanjskih hiš na Ogradah S-3 in bi bile sposobne za vselitev proti koncu leta. Po vselitvi v nove stanovanjske hiše zadrušnikov bo sproščenih dvajset stanovanj družbene lastnine. Nekaterim graditeljem se bodo stanovanjske razmere občutno izboljšale, saj živijo v izredno neprimernih stanovanjskih razmerah.

Medtem, ko je stanovanjska izgradnja v okviru zastavljenih načrtov, pa komunalna izgradnja naselja (vodovod, kanalizacija, elektrika, cesta) močno odstopa od predvidenih rokov izgradnje, za katere se je stanovanjska zadruga dogovorila z odgovornimi. Kljub mnogim posredovanjem se komunalna dela še niso pričela in tudi ne kaže, da bi bila do konca leta opravljena.

Zavedamo se, da je bil postopek za pridobitev potrebne dokumentacije izredno kratek in da smo naleteli na razumevanje vseh ustanov, vendar bi bila ta vprašanja lahko vsaj deloma rešena; to tem bolj, ker je graditeljem v II. fazi izgradnje Ograde S-3 onemogočen pričetek del na objektih, ker zaradi neurejega komunalnega zemljišča ne dobijo soglasij za izdajo gradbenega dovoljenja. Težave s komunalno ureditvijo imajo tudi zadrušniki v Begunjah. Upamo pa, da bo tudi ta ovira v kratkem prema-

gana in se bodo prvi zadrušniki v začetku prihodnjega leta že lahko selili v svoje domove.

H. V.

O nabavi živil

Oskrbo obratov družbene prehrane v naših temeljnih organizacijah že dalj časa spremljajo občasne motnje, ki pa do sedaj niso bistveno vplivale na kakovost in količino obrokov.

Težave se pojavljajo pri nabavi olja, zaradi pomanjkanja embalaže včasih ni mogoče dobiti alpskega mleka, izbira testenin je izredno slaba, ne dolgo tega pa smo imeli težave tudi z nabavo mineralne vode. Največ težav je trenutno pri oskrbi z mesom in mesnimi izdelki. Kvalitetnejših suhomesnatih izdelkov ni mogoče dobiti in to bo verjetno trajalo do podražitve mesa in mesnih izdelkov.

Izbira zelenjave in sadja je bila do sedaj zelo slaba, pa tudi kakovost ni bila najbolj ustrezna, da o cenah ne govorimo. Na tem področju pa se je sedaj stanje precej izboljšalo.

»Kavna kriza« je šla mimo nas, saj smo jo lahko vedno ponudili, seveda pa je to terjalo precej naporov pri nabavi.

Tudi s kruhom so bile težave zaradi kolektivnega dopusta pri našem dobavitelju, kar je povzročilo precej nepotrebnih in neprijetnih zapletov.

Tudi v prihodnje moramo še pričakovati, da bo na tržišču primanjkovalo tega in onega. Prizadevali pa si bomo, da v naši družbeni prehrani tega ne bo preveč čutili.

P. Kovšca

Notranjski motiv (foto Igor Modic)

Izlet v Beograd

Konferenca sindikata Bresta je sprejela sklep o obisku spominskega parka pokojnega tovariša Tita na Dedinju. Dogovorili smo se, da bomo šli v Beograd v oktobru.

Organizacijo izleta je prevzelo podjetje TTG Postojna, ki nam nudi tridnevni izlet z vlakom. Odhod vlaka je 10. oktobra ob 7. uri z železniške postaje Rakek. Pred prihodom v Beograd, ki bo okrog 6. ure zjutraj naslednjega dne, bomo na vlaku dobili zajtrk. Po krožni vožnji skozi Beograd bomo okrog 7. ure prispeli na Dedinje, kjer si bomo ogledali spominski park. Kasneje si bomo ogledali še Kalemegdan z vojnim muzejem, kongresni center Sava in spomenik neznanemu junaku na Avali. Po ogledu zanimivosti bo kosilo in če bo dovolj časa, še prosto za individualne ogleda do 19. ure. Odhod vlaka s topčiderske železniške postaje bo ob 20.30. Na vlaku bo večerja. Prihod na Rakek bo 12. oktobra okoli 7. ure zjutraj.

Prevoz za tiste delavce, ki nimajo lastnega prevoza do železniške postaje, bo organiziran z avtobusi.

Polna cena izleta znaša približno 1.100,00 dinarjev. Za železniški prevoz veljajo vsi popusti kot za redne prevoze. Poleg tega pa smo se dogovorili, da bodo stroške izleta delno pokrivali sindikati temeljnih organizacij, tako da bodo člani sindikata plačali samo po 500,00 dinarjev.

Rok za prijave je že potekel, kljub temu pa se zamudniki še vedno lahko prijavijo.

F. Mele

Nova stanovanjska soseska v Loški dolini

NAŠI LJUDJE

Komaj sem ga »ujela« in spregovorila z njim nekaj besed. Nikoli nima časa, saj ima kot inštruktor v oddelku montaže veliko dela in skrbi.

Kadar je slabe volje, namršči obrvi, vendar se že v naslednjem trenutku spomni, da ni nobena juha tako vroča, da se ne bi dala pojediti in že se nasmeje.

To je **Jože ŠRAJ**, rojen v Viševku pred štiridesetimi leti.

»Mladosti nisem imel lepe,« se spominja, »saj smo po vojni ostali trije otroci sami z materjo, brez strehe nad glavo, brez zaslužka, v hlevu pa je mukalo eno samo živinče.«

Pa vendar se rad spominja mladosti, saj so trije Šrajevi »fajlotje« marsikatero skuhal v vasi.

»Po končani osnovni šoli sem se leta 1955 prišel učiti za mizarja na Gaber, takratno Mizarsko delavnico. Pogoji za delo so bili takrat drugačni kot danes. Slabi delovni prostori, delovni pripomočki in kaj bi še govoril; primarjave sploh ni. Bili smo

majhen kolektiv, veliko težav smo prebrodili. Žrtvovali smo marsikatero prosto uro za »udarniško«. Pa vendar je bilo lepo. Bolj složni smo bili, družabni, bili smo kot ena družina. Danes pa ni več tako in to človek pogreša.

Po končani vojaščini sem bil kontrolor, pozneje pa inštruktor montaže. Pred nekaj leti sem končal tudi delovodsko šolo v Škofji Loki. Ker pa sem bil za »študenta« že malo v letih, sem se na šolo le težko privadil in bi jo v začetku najraje kar domov pobrisal.«

»Kaj pa funkcije, imel si jih kar precej?«

»To pa! Prvo funkcijo sem dobil že kot vajenec. Bil sem predsednik mladine. Nato pa so se vrstile ena za drugo: predsednik osnovne organizacije sindikata, predsednik delavskega sveta v temeljni organizaciji, član skupnega delavskega sveta in tako naprej.«

V svojem oddelku ima predvsem mlajše ljudi, katerim mo-

ra posvečati veliko pozornosti, svetovati, včasih pa se tudi malo pošaliti. Zaradi tega pravimo njegovemu oddelku kar »otroški vrtec«.

»In kakšne težave te tarejo?«

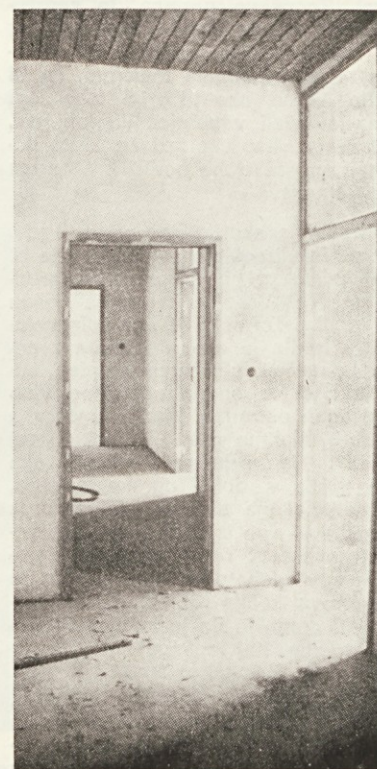
»Res je, v oddelku montaže so mladi ljudje, z različnimi delovnimi navadami in precej časa traja, da se navadimo eden na drugega. Potem pa gredo k vojakom in po navadi na bolj zahtevna delovna mesta. Tako se nenehno ukvarjam s prihajajočimi.«

»Kaj pa misliš o trenutnem stanju v GABRU?«

»Nenehno si prizadevamo, da bi čimveč naredili, pa mi kot samoupravljalcu ni jasno, da več ko delamo, manjši je dohodek. Menda so za to krivi tisti samoupravni sporazumi med podjetji, ki nam urejajo cene reprovromaterialov.«

Že se je začel presedati na stolu in po njegovih kretanjih sem ugotovila, da želi čim prej postoriti še to in ono, kajti odpravlja se na dopust in želimo mu, da bi se kar najbolje počutil in nabral moči za delo.

V. Hace

Kaj je z našo zobno ambulanto

Po začetnih težavah in usklajevanjih Brestova zobna ambulanta končno le dobiva svojo zunanjo podobo in sicer bo poleg obratne zdravstvene ambulante.

Poleg zobne ambulante je predviden tudi prostor za zobno tehniko, ki pa bo zaradi pomanjkanja sredstev sedaj ostal neopremljen; tam bo prostor tudi za medicino dela.

Vsa gradbena in instalacijska dela opravljajo Brestovi delavci in bodo predvidoma končana sredi septembra. Takrat bo začela Elektromedicina iz Ljubljane montirati potrebno opremo, ki jo že imamo doma in je uvožena iz Češkoslovaške.

Upamo, da nam bodo že letos popravljali zobe v naši novi zobni ambulanti.

A. Kogej

Iz drugih lesarskih kolektivov

STOL je v celoti opremil kulturni dom v Šentprimozu na avstrijskem Koroškem, ki bo postal kulturno in narodnostno žarišče celotne Podjune. Stolu je bila zaupana vsa oprema (oprema dvorane s fotelji, vse stenske obloge, vrata, oder, oprema garderob, bifeja itd.). Vrednost celotnega posla znaša 1,8 milijona dinarjev. Ob uspešnem poslu pa je še pomembnejše, da so z našimi zamejskimi Slovenci vzpostavili trdne kulturne in prijateljske vezi.

V **SAVINJINI** temeljni organizaciji Trgovina LES Ptuj so organizirali zanimivo **tekmovanje med njenimi petimi prodajalnami**. Tekmovalna merila so: izpolnjevanje plana prodaje, ostanek dohodka, materialni stroški in obračanje zalog. Tekmovalne uspehe ocenjujejo ob periodičnih obračunih. Tekmovanje je — kot ugotavljajo — že dalo prve sadove, saj je prodaja v teh prodajalnah porasla.

V **NOVOLESU** niso povsem zadovoljni s prodajo v prvem polletju, čeprav so skoraj izpolnili polletni prodajni plan. Vzroke za slabšo prodajo vidijo v tem, ker niso mogli pravočasno uveljaviti novih cen ter v izpadih proizvodnje zaradi neusklajene kooperacije in težav pri nabavi surovin. Prodaja polizdelkov je bila ugodna z izjemo plastificiranih predalov in svetlobnih kupol; tudi prodaja pohištva je tekla brez večjih zatikanj. Te-

žave pa so z izvozom, ki je pod načrtovanim.

V **LIP BLED** ugotavljajo uspešne poslovne rezultate v letošnjem prvem polletju, saj so vsi kazalci gospodarjenja ugodnejši kot v enakem lanskem obdobju. Tudi čisti dohodek je znatno nad načrtovanim. Poprečni mesečni neto osebni dohodki znašajo v tej delovni organizaciji 8,581 dinarjev in so za 8,7 odstotka višji kot v gospodarstvu Slovenije in za 15,6 odstotka višji kot v gospodarstvu radovljiške občine.

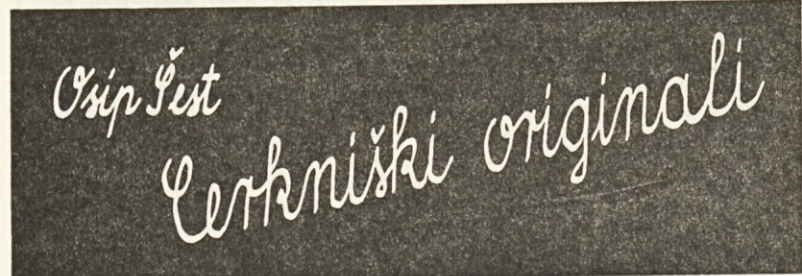
SLOVENIJALES — trgovina je bila ob letošnjem dnevu sa moupravljalcev — 27. juniju — bogatejša še za en velik objekt. V Nadgorici — Ježa pri Črnučah so slovesno odprli prvo skladišče prve faze v izgradnji skladiščno-prodajnega centra. Novi

skladiščni prostori, ki merijo 4.000 kvadratnih metrov, so namenjeni za skladiščenje končnih izdelkov, manjši oddelek pa bo na voljo tudi posameznim kupcem. Slovenijales bo iz tega skladišča oskrboval domače, pa tudi tuje tržišče.

V **ALPLESU** uspešno razvijajo proizvodnjo strojne opreme, predvsem transportnih naprav. Pred letom dni so prodali Brestovi temeljni organizaciji Gaber prvo transportno napravo, sedaj pa le-te obratujejo že v mnogih lesnih tovarnah po Sloveniji in Jugoslaviji. Spočetka so kupci z nezaupanjem gledali na domačo opremo, ker da je dobra le uvožena, sedaj pa je led prebit in je zanimanje za te izdelke vse večje. To se je pokazalo tudi na letošnjem lesnem sejmu v Ljubljani.

Ob jezeru (foto Igor Modic)

TRIJE MUŠKETIRJI

Oh, da! To je bilo res lepo! Cerknjska dolina je bila oblečena v svoj najlepši sijaj. Na našem vrtu so cvetele jablane in hruške, zraven pri Hrenovi Franci so pa pokale češplje od navdušenega cvetja... Ob takih lepih dnevih se je zgodilo...

Zgodilo se je, da je popoldne po kosilu prikoracil dekan Kunstelj, da prav res v sutani, k očetu v šolo... »Lep dan, kaj?« je rekel in Nekdo mu je pritrdil. Medtem je bil v kuhinji že ropot, lajež in smeh. Kaj se je zgodilo? Prav nekje od daleč je poslušal in gledal mlad smrkavec vse to zanimivo početje... Kaj je bilo? V kuhinji se je pojavil slovenski Falstaf, silni pravnik — sodnik Jerala... Prinesel je kužku Fido vse kosti od race, ki jo je pri Žumru za kosilo pojedel, »frajlajn« Zofi, ki jih je imela že petdeset, pa je spraševal, če ima fanta in kdaj se bo poročila. Poleg tega je razdiral kosmate, da bi celo izkušeni Napoleonovi grenadirji zardeli, a »frajlajn« mu ni ostala prav nič dolžna, tako da je bila v kuhinji tulba jerihonska od smeha.

No, klerus v sutani se je odločil in dejal: »Andrejc, naredi red in mir!« Pa je Nekdo vstal in šel v kuhinjo in čez par trenutkov so prikoralali v sobo: Jerala pod pazduho s »frajlajn«, kuža Fido pa s kostjo od Jeralove race v gobčku... Mušketirji so sedli. Obilnost je bila v teh ljudeh, in zdravje in veselje do življenja! O obilnosti ne bomo govorili... znašala je skupno okrog pol tone...

Potem je izpregovoril dekan Kunstelj: »Fanta, danes je tako hudičevo lep božji dan, da ne kaže osta-

jati doma. Poslal sem mežnarja Kuska v Begunje, da naroči pri Strgulcu pečeno piško, gremol«

Tako povabilo je bilo kaj hitro izrečeno, mnogo dobre volje in hotenja je bilo v njem, ampak... kje dobiti voznika, kje kočijo, ki bi prenesla te tri orjake in se po poti ne bi zrušila pod njihovo pezo... Nastala je debata... »Moj Zelenko«, je izjavil dekan, »pelje na kolesju kvečjemu mene in suhca Kuska, kadar greva obhajaj — za tri pa ne bi šlo...« Jerala je predlagal Zgončeve pramce in zapravljivčev, vendar je bil njegov predlog z zaničevanjem odvržen in »frajlajn« je pripomnila hudobno, da bi bilo škoda, ako bi trije tako lepi fantje ležali v bolnici. »Sploh pa«, je rekla, »kap vas zadene lahko doma, zato ni treba hoditi k Strgulcu v Begunje.«

Zunaj je svetilo sonce, mušketirji so iskali rešitve in ugibali, kje bi se našlo primerno prevozno sredstvo. To težko situacijo je rešila Tornička. Tornička je bila šolski sluga, zvonila je ure s šolskim zvoncem, raznašala je uradne spise, kurila peči in hodila očetu po vino po vseh oštarijah, kjer je ugotovila dobro, žlahtno robo... Tudi ob tej priliki je prinesla zanesljivega okrepčila v obliki ogrske salame, ementalskega sira in dolenjskega cvička — vse iz silne Werlijeve veltrovin... Torej Tornička je posegla v debato in izjavila, da je Žumrova kočija doma, da so konjički doma in da je kočijaž Štefan še trezen. Kaj lepšega!

Pa je stopila Tornička k Žumru, pa je Štefan zapregel kočijo, pa je prinesla Tornička še en liter cvička, ker Justica — Jerala je bila

močno žejna, ker je jedla raco (Fido je še vedno glodal kost) in kmalu nato se je pojavila velika in čedna kočija pred šolo. Vanjo so splezali krepki dečki, posedli udobno, kuža Fido je skočil na kozla in Štefan je pognal... Res je: vzmeti so pokale, težko so vlekli konjički po klancu »Velike gase«, a vse je šlo le po sreči...

Potovanje v Begunje res ni bilo težavno. Žumrova kočija je bila dovolj prostorna tudi za take tri orjake, vzmeti so bile sicer globoko povešene in so škripale po malem — a šlo je vendarle. Samo konjički so se morali malo bolj potruditi, a Štefan in Fido na kozlu sta uravnavala vse v splošno zadovoljnost...

Če greš po poti iz Cerknice proti Begunjam, se zgodi ob lepem dnevu nekaj, kar je prav posebno lepo... Na levo stran odpre pokrajina in na koncu prav daleč, daleč se pokažejo planine in sredi njih Triglav... Seveda vse to traja le en sam bežen trenutek — kot vse lepote...

Kočija vozi in ropoče, mušketirji so zamišljeni in molče... vsak misli svoje misli, tehta svoje skrbi, le Jerala morda razmišlja o dobrotah, ki ga čakajo. Tako se pripelje ekspedicija pred Strgulčevo oštarijo.

S težavo splezajo orjaki s kočije in kot da so pretolkli velikanski naporeni pohod, sedejo utrujeni z zadovoljstvom na široke stole v Strgulčevi oštariji, v »ekstracimru«. Štefan je izpregel konjiče, kajti obisk »gospode« ne bo kratkotrajen, se naselil v sprednji ter se za prvo silo pričel krepčati s tropinovcem. Fido si je pa najprej ogledoval okolico, se spopadel z domačo mačko, bil poražen in se nato vrnil h gospodarju v pričakovanju nadaljnjih dogodkov...

Ti dogodki so se pričeli kaj hitro razvijati. Prvi dogodek je bila kurja juha. Bilo je krasno! Debeluhi so srebali in cmokali kot da že tri dni niso zavžili griljaja. Jerala je potrobil tri globoke krožnike, ostala dva pa sta se vzdrževala za naslednje dobre...

In te so prišle: najprej veličasten narezek. To pravzaprav ni bil narezek, bila je majhna gora — Slivnica! Na tem pladnju je bilo vse, od domače salame, praške šunke, kraškega pršuta, ementalskega in trapistovskega sira, kislih kumaric in žlahtnih oliv, pa tudi redkvice v vseh barvah niso manjkale... Bil je to veličasten pogled, kako je narezkova gora izginjala in kopnela v zvezi s primernimi založaji domačega Strgulčevega kruhka...

Istočasno sta se pa bratovsko gostila kočijaž Štefan in kužek Fido, ki je sedel tudi pri mizi in budno pazil, da ni Štefan pohrustal kak griljaj več. Glede tropinovca je bil tolerant.

Zdaj je nastopil trenutek največje napetosti... Bilo je kot v teatru... Junak je pokazal vse svoje sposobnosti, premagal je vse zoprnike, a zdaj, vsak hip nastopi odločilen trenutek: ali, ali... Ali bo Krpan premagal Brdavsa, ali bo Charles Fox' dobil stavo, ali bo Magellan' našel pot do špacerijskih otokov... Athos, Porthos in D'Artagnan' so sedeli mirno v tihem pričakovanju in buljili predse ter se igrali podzavestno z vilicami in noži. Jerala je pojedel v tej pavzi tri kruhe in se pogosto oziral proti vratom skozi katera je imelo priti obljubljeno povabilo...

In prišlo je! Na dveh ogromnih pladnjih sta prinesli domači, fletni hčerki Ivanka in Tinca, gore pečeneh putk, jih postavili na mizo in skromno vprašali, če bodo gospodje kaj pili. Gospodje so dejali, da bodo, in sicer cviček, Jerala je pa želel še kisló vodo... Dejanje se je pričelo in celo Brillant Savarin, Dumas in Balsak bi imeli veselje nad tem početjem

Nad mizo je plavala čudovita tišina in prekrasen vonj dobre jedi. Le

¹ angleški politik, voditelj wigovske stranke (1749—1806)

² portugalski pomorščak iz 16. st.; prvi opravil krožno pot okoli sveta

³ Znani trije mušketirji iz Dumasovega romana

vilice in noži so včasih malo zaropotali, zabod vilic v solato hrustavko je bilo slišati... Zvenket čaše, zacmok nečuvene lagodnosti... potem pa vse tiho je bilo...

Zunaj sta se mastila Štefan in Fido, gospodje so pa zalivali pokončano goro s krepčilnim cvičkom... Mnogo je bilo te pijače in birt Strgulec je naslednji dan izjavil, da mu je ta žlahtna roba iz Gadove peči do kraja pošla...

Da bomo poetični, kot se to za dobre pisatelje spodobi, povejmo: Še predno je padel mrak, je Štefan, malo obremenjeni kapitan kočije, zopet zapregel kočijo, mušketirji so sedli in Fido je skočil z nabitim trebuhom s težavo na kozla. Gremo! Pot je peljala nazaj v Cerknico, mimo onega koččka pokrajine, kjer se vidi Triglav. Ta je blestel v svoji najlepši obleki, ves rožnat je bil, tak, kot so včasih Dolomiti — ko tone sonce...

Ropotala je kočija po slabi cesti, poskakovala, konjički so lagodno vlekli in Štefan jih ni prav nič priganjal. Vsi pasažerji so molčali, le Fido je tu pa tam narahlo zarenčal. V Cerknico so se pripeljali v prvem mraku in prvi je izstopil Klerus — dekan v sutani pred dekanijo, nato pred šolo Prosveta — Nekdo in Fido. Justica, sodnik Jerala pa se je peljal s Štefanom še do Žumrove gostilne in izjavil, da je zdaj zadnji čas za večerjo...

Tako so nekdanj skup junačili, pa to je tam, kjer je lanska mesečina... Pozdravljeni mušketirji!

NAŠE MALO MESTO

Gradnja otroškega vrtca in novega bloka — v glavnem po načrtih

(Iz številke 35 — 31. avgust 1970)

ALI BO ANKETA USPELA?

Brest je nedolgo tega pripravil anketo, ki naj bi zajela vse poslovdje trgovin s pohištvom v državi. To je prva anketa, s katero bi naše podjetje rado dobilo širši vpogled na tržišče, ki mu šele nekaj let posvečamo več pozornosti. Sedaj, ko smo s propagando, dobavami izdelkov, stalno predstavniško službo, s sejmi in razstavami dobili stike na najširšem področju, jih lahko povprašamo, kaj mislijo predvsem za prihodnje. Gre za anketo, za analizo stanja, gre za ukrepe, ki naj sledijo.

JUGOSLOVANSKA GOSPODARSKA RAZSTAVA V MOSKVI

Prav nič ne pretiravam, ko beležim, da so največje zanimanje in odobravanje poželi naša Florida in Living ter Gabrova kuhinja. Florida predvsem zaradi praktičnosti z izvlečenim ležiščem, Living pa zaradi estetskega videza in obdelave v visokem lesku, ki je pri Rusih še vedno zelo v čislju.

Ob demonstracijah z izvlečenim ležiščem se je vedno kar trlo ljudi, ki so s presenečenjem ugotavljali funkcionalnost tega izdelka, hkrati pa vsevpripravevali o tem in onem, tako da je bilo komaj mogoče zadostiti njihovim vprašanjem.

PROIZVODNJA PROGRAMA APOLLO

Apollo program, ki je zares konstruktivno, oblikovno in funkcionalno naštudiran, bomo razstavljali tudi na Zagrebškem sejmu in ga poskušali prodajati tudi na domačem tržišču. To bi nam omogočilo tudi večje serije.

ZLOŽLJIVI STOLI ZA IZVOZ

V stolarni TLI Stari trg je te dni začela obratovati lakirnica. Prvi naš končni proizvod je zložljivi stol K-3. Ta stol izdelujemo v petih barvah. Je zelo praktičen za letovanje, ker ga lahko pložimo in peljemo s seboj. Izdelan je iz trdega lesa. Namenjen je predvsem za izvoz v Nemčijo in delno v Anglijo. Ponudbe pa imamo tudi za Nizozemsko. Kapacitete so zasledene za vse leto 1970 in tudi še za prihodnje leto.

DOPUSTOV JE KONEC

V zadnjih dveh letih po ukinitvi regresov je letos spet poraslo število letovanih članov našega kolektiva. Skupno je letovalo 101 delavcev in 44 družinskih članov.

NOV PROSPEKT CERKNICE

Pred leti je dobila Cerknica ličen turistični prospekt, ki ga je izdala Turistična zveza Cerknica. Naklada 30.000 izvodov je kmalu pošla. Povpraševanje po prospektu je bilo vse večje, zato je cerkniška Turistična zveza v sodelovanju z Brestom in Trgovsko-gostinskimi podjetjem Škocjan na Rakeku izdala nov prospekt v nakladi 30.000 izvodov. Turistični prospekt je dopolnjen z izborom Brestovih ekskluzivnih izdelkov.

OBČNI ZBOR SINDIKALNE ORGANIZACIJE BRESTA

Koordinacijski odbor sindikalne organizacije naj se preko organov upravljanja zavzame za dobro organizirano in vsaj delno plačano rekreacijo članov kolektiva.

Podjetje naj bi nudilo več pomoči članom kolektiva, ki gradijo stanovanjske hiše, v obliki stanovanjskih kreditov.

Izdelati bi se moral program razvoja podjetja za daljše obdobje, v njem bi morali predvideti potrebe po novi delovni sili.

Koordinacijski odbor sindikata naj se zavzame za boljše in učinkovitejše obveščanje članov kolektiva.

SLIŠALI SMO ...

Mladi nogometni entuziasti so pod vodstvom B. Kebeta, učitelja na Osnovni šoli Cerknica, ustanovili Nogometni klub Cerknica. Po enoletnih pripravah bodo že to jesen začeli s tekmovanjem v I. razredu ljubljanske podzvezne nogometne lige.

Igrali bodo na igrišču v Kolenu; ponovno bodo zgradili tudi manjšo preoblačilnico.

O delu cerkniških tabornikov

V naši občini delujeta dva taborniška odreda: Jezerska ščuka Cerknica in Presihajoče jezero Grahovo; prvi pet let, drugi tri leta. Vključena sta v južno-primorsko-notranjsko področno zvezo, ki je zelo delovna. Sestanki področne zveze so po potrebi — predvsem pa, kadar gre za izpeljavo skupnih akcij, kot so: vzgoja kadrov, področni mnogobojni, propagandni tabori, zimovanja in letovanja, obravnava delovanja posameznih enot, zveze tabornikov občin, pomoč pri ustanavljanju novih enot in podobno.

Zadnji tak sestanek smo imeli 4. junija. Udeležil se ga je — poleg delegatov dvajsetih taborniških enot — tudi predsednik zveze tabornikov Slovenije Ljubob Jasnič.

Sprejeli smo naslednje sklepe (velja za občino Cerknica):

1. Organiziranost

— Cerkniški odred je zadovoljen, da pomaga ustanoviti taborniške enote v tistih krajevnih skupnostih, kjer jih še ni, v Loški dolini, na Rakeku in v Novi vasi. V naslednjem srednjeročnem obdobju bo ustanovljena zveza tabornikov občine Cerknica, ki bo skrbela za skupno opremo, organizirala skupne akcije in se povezovala s področjem, republiko in ostalimi organizacijami.

— Kjer šole in krajevne skupnosti ne čutijo potrebe po sodelovanju, bomo morali sami taborniki z zainteresiranimi, ki bi želeli ustanoviti taborniške enote, pomagati, svetovati in dokazati, da je taborništvo še kako pomembno za krepitev kolektivnega življenja, da mlad človek ob pomoči starejših najde v številnih aktivnostih vse mogoče oblike udejstovanja, od športa, kulture, varstva okolja, tehnike, veščin in preizkušenj za SLO.

2. Vzgoja kadrov

Kadri za potrebe taborniških organizacij se usposablja predvsem v GOZDNI ŠOLI v Bohinju na naslednjih tečajih: mentorji TO, vodje družin medvedkov in čebelic, načelniki čet, odredov, življenje v naravi, topografija, lokostrelstvo. Na posameznih področjih pa imamo vzgojne centre predvsem za vodnike, ki so zelo pomemben kader za posamezne enote.

3. Materialno-finančno stanje

Taborniške enote prejema za izvedbo svojih programov in akcij v večini sredstva le pri zvezi telesno kulturnih organizacij. Za naložbe (nakup opreme, gradnja taborniških objektov, vzdrževanje prostorov) pa ni zagotovljenih finančnih sredstev.

Sklenili smo, da bomo v naslednjem srednjeročnem obdobju sklenili samoupravni sporazum v zvezi s financiranjem, ki

bo zajemal tudi ostale interesne skupnosti, kot so otroško varstvo, socialno skrbstvo, zdravstvo, kultura, izobraževanje, saj so tudi naše akcije (letno taborjenje, zimovanje, vzgoja kadrov, kulturni programi) povezani z vprašanji financiranja, ki jih sama organizacija in starši ne zmorejo kriti.

4. Letna taborjenja

Vsako leto organiziramo skupaj z odredom iz Grahovega letno taborjenje za aktivne tabornike, ki nadaljujejo vodove programe med letom z aktivnostmi z naravi. Kje smo do letos letovali? Podbela 75, Puntičela 76, Muta 77, Vinica 78, Osilnica 79.

Letos smo se odločili za štirinajstdnevni tabor na morju. Prostor smo skupaj z odredom Kraških viharov iz Postojne najeli v avtocampu TURIST Vrsar. Letnega tabora se je udeležilo 45 tabornikov z dvema kuharicama. Starost taborečih je bila od šestih let dalje.

Dnevni program je potekal od 7. ure zjutraj do 9. ure zvečer: vstajanje, jutranja telovadba,

umivanje, pospravljanje šotorov, jutranji zbor, dvig zastave, jutranji zbor, pomivanje posode, kopanje (osvajanje veščine plavalca, igre v vodi, čolnarjenje, tekmovanje za osvojitve značke Delfin), nato kosilo, počitek, tišina v taboru do 14. ure, potem Gozdna šola (učenje signalizacije, osvajanje veščin: slikarja, kiparja, zbiralca, partizanskega kurirja, izdelovanje ročnih del, pionirskih objektov), kasneje je bila večerja, večerni zbor in spust zastave ob himni, določitev dežurnih tabora, nočnih straž in zvečer nočne igre, kulturno zabavni program, spanje.

Nekatere dneve smo izkoristili tudi za ogled mesta Vrsar, obisk pri tabornikih iz Bohinja v Fun-tani. Skratka, čas taborjenja je prehitro minil.

In še skupna ugotovitev: veliko boljše se počutimo, več lahko delamo in koristno preživimo čas v celinskem taboru ob kakšni reki in v bližini gozda, kakor na morju med množico turistov. Zato bomo raje hodili na celinske tabore.

S. Šestanovič

Posebne raziskovalne skupnosti

Delavski svet temeljne organizacije POHIŠTVO, pa tudi delavski sveti drugih Brestovih temeljnih organizacij so te dni sprejeli samoupravni sporazum o ustanovitvi in delovanju posebne republiške raziskovalne skupnosti za gozdarstvo, lesarstvo, pohištvo in grafiko.

Posebna raziskovalna skupnost želi delavcem v lesni industriji omogočiti, da bi uresničili svoje potrebe in interese po raziskovalni dejavnosti skladno z dohodkovnimi možnostmi ter z materialnimi in kadrovskimi zmogljivostmi udeležencev v svobodni menjavi dela.

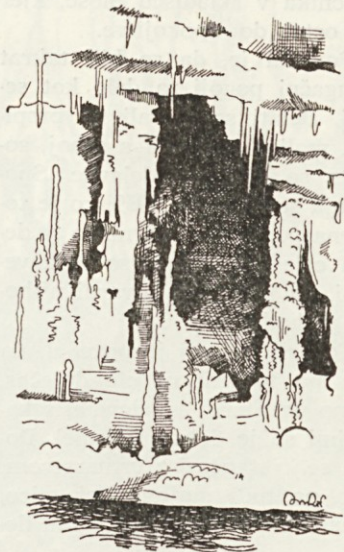
Zakon o raziskovalni dejavnosti in raziskovalnih skupnostih poleg ostalega navaja tudi to, da se morajo uporabniki in izvajalci obvezno združiti v vsaj eno posebno raziskovalno skupnost. Na podlagi tega je posebni iniciativni odbor pripravil predlog samoupravnega sporazuma o ustanovitvi te skupnosti. Predlog samoupravnega sporazuma je bil v skrajšani obliki posredovan članom delavskega sveta; še prej ga je proučila strokovna služba in predlagala delavskemu svetu, da sporazum sprejme.

Samoupravni sporazum o ustanovitvi posebne raziskovalne skupnosti za podpisnike še ne vsebuje finančnih obveznosti, temveč bodo le-te predlagane in dogovorjene v samoupravnem

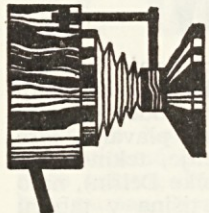
sporazumu o temeljih plana, ki ga bo pripravila po ustanovitvi vsaka raziskovalna skupnost.

Raziskovalna skupnost bo organizirana tako, da jo bo upravljala skupščina, ki bo sestavljena iz zbora uporabnikov in zbora izvajalcev. Delavci temeljnih in drugih organizacij bodo pošiljali delegate v zbor uporabnikov neposredno prek svojih delegacij in konferenc delegacij. Za opravljanje posameznih zadev pa bo imela skupščina tudi svoje odbore, komisije in druga telesa.

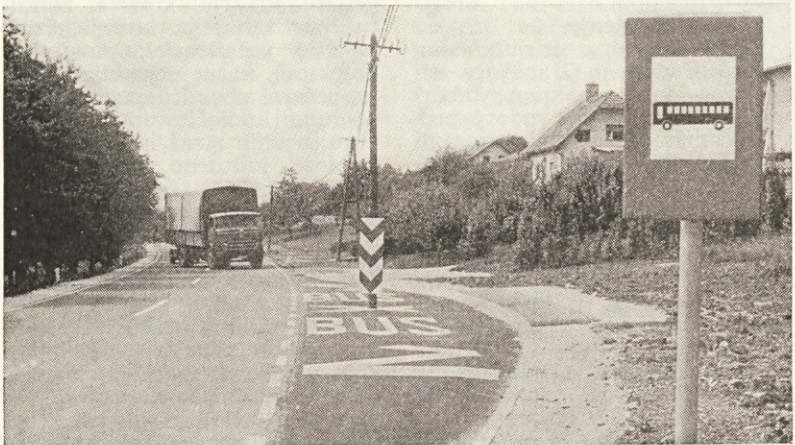
J. Klančar

Letos za letovanja v Brestovi organizaciji ni bilo posebnega zanimanja

z očmi naše kamere

Tale telefonski drog nekoga čaka sredi avtobusnega postajališča

BRESTOVI upokojenci o brestu

Tokrat v tej rubriki predstavljamo dolgoletnega Brestovega delavca, sedaj že upokojenega **Slavka ŠVIGLJA**.

Leta 1950 je prišel delat v staro zabojarstvo v Cerknico. V dvanajstih letih je bil nekajkrat premeščen na druga delovna mesta, dokler ni leta 1962 prišel na Iverk, kjer je najprej prevzel delo sušilničarja in nato delo skladiščnika v skladišču plošč, kjer je ostal do upokojitve.

Povedal je, da so bili takrat drugačni pogoji za delo kot sedaj. Delati so morali na prepihu, malice so nosili s seboj, sobote so bile vse delavne. Spominja se tudi leta 1959, ko je tovarna pogorela. Udarništvo so delali cele dneve, ker so se zavedali, da je v novi tovarni njihova prihodnost.

Tovariš Švigelj je povedal, da mu po tovarni ni nič dolgčas, le po nekaterih sodelavcih, s katerimi se je dobro razumel. Doma se kratkocasi z vrtnarstvom, ima pa tudi majhno delavnico, kjer se ukvarja z mizarskimi deli.

Brestov obzornik redno prebira in tako spremlja razvoj celotnega Bresta. I. Zemljak

NAŠI UPOKOJENCI

9. junija letos je odšel iz TOZD Masiva, tovarna povištva Martinjak v pokoj naš dolgoletni delavec Anton TRUDEN iz Lipse-nja.

V naši temeljni organizaciji je bil zaposlen od 15. 7. 1964. leta. Opravljal je različna dela in naloge. V pokoj je odšel z opravil in nalog — pomočnik pri čelilniku.

Delovni kolektiv se mu zahvaljuje za njegovo dolgoletno in marljivo delo in mu želi še mnogo zdravih let.

KOLEKTIV TOZD
Masiva TP Martinjak

Iz TOZD JELKA Begunje je 30. junija odšel v pokoj **Franc TURŠIČ** iz Begunj. Nad dvajset let je bil zaposlen na JELKI. Delal je različna dela na žagi; pred upokojitvijo je bil vrsto let varnostnik. Ves čas je bil marljiv in vesten delavec. Za njegovo delo se mu kolektiv najlepše zahvaljuje in mu želi še mnogo zdravih in zadovoljnih let.

V juliju se je upokojil **Miha SEPEČ**, dolgoletni član kolektiva TOZD ŽAGALNICA Stari trg. V naši temeljni organizaciji je bil zaposlen vse od leta 1958. Pomemben je njegov prispevek k političnemu delu predvsem v sindikatu. Na samoupravnem področju je deloval v vseh organih, nazadnje kot poveljnik štaba za civilno zaščito.

V svoji samoupravni in policijski karieri je sodeloval v mnogih organih delovne organizacije, pa tudi na organih občinske ravni. Omembe vredno je tudi njegovo sodelovanje v uredniškem odboru Brestovega obzornika, kjer je plodno sodeloval več mandatnih obdobj. Želimo mu, da bi se še naprej dobro počutil in dočakal čim več zdravih let.

FILMI V SEPTEMBRU

1. 9. ob 20. uri — francoska drama VIOLETTE NOSIERE.
4. 9. ob 20. uri — ameriški fantastični film GALAKTIKA — VE-SOLJSKA LADJA.
6. 9. ob 20. uri in 7. 9. ob 16. uri — ameriški pustolovski film NE-SREČA NA LINIJI 401.
7. 9. ob 20. uri — ameriški vojni film NAREDNIK STEINER.
8. 9. ob 20. uri — nemški western OSCEOLA.
10. 9. ob 20. uri — francoska drama POVSEM NAVADNA ZGODBA.
11. 9. ob 20. uri — italijanski glasbeni film TRAVOLTIJADA.
13. 9. ob 20. uri in 14. 9. ob 16. uri — ameriška kriminalka VISOKA TARČA.
14. 9. ob 20. uri — ameriška komedija LUANA.
15. 9. ob 20. uri — nemški erotični film MELODIJA ZA LJUBEZEN.
18. 9. ob 20. uri — italijanska komedija PRESAJANJE MOŠKOSTI.
20. 9. ob 20. in 21. 9. ob 16. uri — ameriška grozljivka OTOK DR. MORA.
21. 9. ob 20. uri — ameriški pustolovski film TIHOTAPCI.
22. 9. ob 20. uri — italijanska kriminalka SKRIVNOSTNI PARTNER.
25. 9. ob 20. uri — ameriška grozljivka NOČ ČAROVNIC.
27. 9. ob 20. in 28. 9. ob 16. uri — ameriški pustolovski film ŽRE-LO II. del.
28. 9. ob 20. uri — ameriška kriminalka SEDEM NEBEŠKIH DE-KLET
29. 9. ob 20. uri — ameriška komedija TAXI DEKLE.

Športni portreti

Najprej se predstavi!

Rojena sem leta 1954; zaposlena pa sem v obratni ambulanti Bresta kot laboratorijski tehnik.

Tvoji športni uspehi?

V osnovni šoli sem s štirinajstimi leti začela tekrovati v atletiki in sicer v tekah na 400, 800 in 1500 metrov pod vodstvom trenerja Franca Popka. Najvidnejše uspehe sem dosegla v štafetnem teku 3 x 800 metrov »Po poteh partizanske Ljubljane«, kjer smo bile leta 1968 tretje in leta 1969 druge, zmagala pa sem v teku na 500 metrov za pionirke »Po ulicah Postojne«.

Tedaj sem tudi smučala. Ob koncu leta 1969 sem prekinila z atletiko zaradi šolanja v Ljubljani.

Po končani srednji šoli sem se zaposlila v zdravstvenem domu Postojna in začela kegljati za KK Brest. V paru z Dragico Pokleka sva dosegli nekaj vidnejših rezultatov. Za tem je v naš klub prestopilo tudi šest kegljavk iz KK Ljubljana, med njimi tudi znane igralko Čulič, Janša in Cenčič. Ekipno smo bile zelo uspešne, saj smo bile leta 1978 druge v Sloveniji in se uvrstile na državno prvenstvo, kjer smo bile zopet druge, takoj za ekipo Celja. Moj rezultat je bil tedaj najboljši. Tudi leta 1979 smo se uvrstile na državno prvenstvo, kjer pa nismo bile tako uspešne kot leto dni prej.

Istočasno sem bila uspešna tudi v smučanju.

Leta 1977 sem zmagala v kegljanju posameznic v Izoli na srečanju SOZD Slovenijales. Leta 1978 sem bila prvakinja KK Brest, zmagala v kegljanju posameznic v Brežicah na srečanju SOZD Slovenijales, zmagala v veleslalomu na Soriški planini na srečanju SOZD Slovenijales, bila deveta na republiškem prvenst-

vu v kegljanju, deveta na državnem prvenstvu v kegljanju, zmagala na pregledem tekmovalju SRS v Radečah, zmagala med posameznicami v kegljanju na KPL Ljubljana, zmagala v paru s Stefko Škraba v kegljanju na KPL Ljubljana, bila druga na izbirnem tekmovalju v veleslalomu ZTKO Moste-Polje na Kobli. Tega leta sem bila tudi v republiški reprezentanci za četverboj Bavarska, Dunaj, Južna Tirolska, Slovenija, kjer sem bila med posameznicami četrta.

Za dosežene rezultate sem bila izbrana za najboljšo športnico občine Cerknica za leto 1978.

Leta 1979 sem zmagala na medobčinskem prvenstvu v kegljanju med posameznicami in v paru s Tončko Cenčič, delila drugo mesto na tradicionalnem kegljaškem trurnirju 8. marec v Ajdovščini, zmagala na prvenstvu Bresta in GG Postojna v veleslalomu na Snežniku, bila deveta na republiškem prvenstvu. Ko so odšle najboljše igralko iz KK Brest v KK GRADIS, sem zaradi svojega prihodnjega razvoja tudi jaz prestopila tja.

Zakaj tako različni športi?

Ker se pri kegljanju organizem razvija enostransko, je potrebno poleg kegljanja imeti še dopolnilne športe, kot imam jaz smučanje, pa tudi tek. Tudi če je smučanje drag šport, mi je bilo vedno v razvedrilo in zabavo, pa tudi oprema ni tako draga, če si jo nabaviš postopoma.

Kako misliš v prihodnje?

Ker sem nedavno rodila, sem začasno prenehala s športom. Vendar mislim z vsemi športi nadaljevati tudi v prihodnje.

Kaj misliš o ženskem športu v naši občini?

Dokler so dekleta v osnovni šoli, mislijo, da jim je šport po-

Helena Bajc-Mulec

treben, ko pa se zaposlijo, sodijo, da je njihovo športno življenje končano. Kot za druge stvari je treba tudi za šport žrtvovati prenekatero urico prostega časa, soboto in nedeljo. Tudi na trening je treba hoditi redno, če hočeš uspeti. Kljub pestremu športnemu življenju mi je vedno ostalo dovolj časa za družbeno-politično delo in za zabavo. Če človek hoče, z dobro voljo doseže vse. V naši občini še vedno mislimo, da je šport samo za moške in zato je tudi KK Brest (ženske) razpadel, saj ni bilo podmladka.

Tvoj najbolj vesel trenutek v športu?

Najbolj sem bila vesela, ko sem bila izbrana v republiško reprezentanco za tekmovalje v Nemčiji. Tam sem se srečala s pravim razkošjem v kegljanju — z dvanajststeznim kegljiščem, z drugačno plastiko in keglji, pa smo kljub temu bile druge in le za nekaj kegljev zaostale za Dunajem.

Koga predlagaš za prihodnji razgovor?

Nekdanjega uspešnega atleta Staneta Ferfilo.

B. Škerlj

V Starem trgu gradijo športni stadion

V Loški dolini tik poleg osnovne šole Heroja Janeza Hribarja raste sodoben športni ob-

jekt, ki bo poleg nogometnega igrišča obsegal še celoten atletski program. Atletska steza bo

dolga 330 metrov in bo posuta s tenesitom.

Sredstva za izgradnjo je v višini 1 milijona in 300 tisoč dinarjev zagotovila TTKS, ostalo do višine 2 milijonov in pol, kolikor naj bi dokončni objekt stal, pa naj bi se pridobilo iz temeljnih organizacij v Loški dolini in pa s prostovoljnimi delom, na katerem se že je in se bo še morala angažirati predvsem mladina, kateri je predvsem ta objekt tudi namenjen. V te namene je bila v prvi polovici julija ustanovljena tudi mladinska brigada z nazivom MDA STARI TRG — 80, ki je v sedmih dneh opravila nad 3000 ur in v celoti izpolnila zastavljene naloge.

Poziv vsem mladim v Loški dolini pa v celoti ni uspel in razen nekaj zagnanih in vztrajnih mladih ljudi in športnikov se je mladina Loške doline slabše odrezala. Še je čas, da vodstva mladih pregledajo in ugotovijo, katere so tiste organizacijske in mogoče tudi kadrovske ovire, ki zavirajo ali celo onemogočajo uresničitev tako pomembne akcije, ki v tem času poteka v Loški dolini. T. Obreza

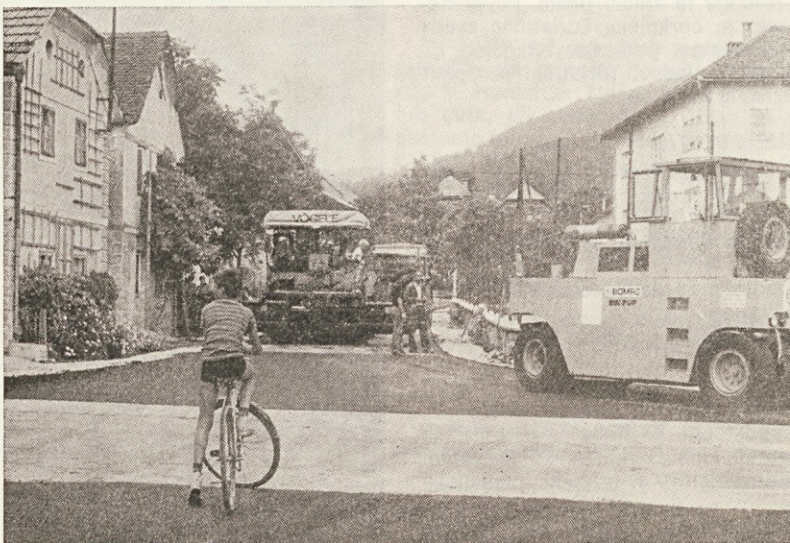
BRESTOV OBZORNIK — glasilo delovne organizacije Brest Cerknica, n. sol. o.

Glavni in odgovorni urednik Božo LEVEC.

Ureja uredniški odbor: Marta DRAGOLIČ, Vanda HACE, Ana KOGEJ, Božo LEVEC, Marta MODIČ, Leopold OBLAK, Anton OBREZA, Bernarda PETRIČ, Beno ŠKERLJ, Irena ZEMLJAK in Viktor ŽNIDARŠIČ. Foto: Jože ŠKRLJ.

Tiska Železniška tiskarna v Ljubljani. Naklada 2800 izvodov.

Glasilo sodi med proizvode iz 7. točke prvega odstavka 36. člena zakona o obdavčenju proizvodov in storitev v prometu, za katere se ne plačuje temeljni davek od prometa proizvodov (mnenje sekretariata za informiranje Izvršnega sveta SR Slovenije, št. 421-1/72 z dne 24. oktobra 1974)

V Grahovem so asfaltirali tudi stranske ceste po naselju